

ชุดความรู้

การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

ชุดที่ ๑

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
(สำนักงาน ป.ป.ช.)

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ สถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย	๓
บทที่ ๒ การมีส่วนร่วมของประชาชน	๗
บทที่ ๓ องค์ความรู้และวิธีการตรวจสอบเฝ้าระวังการทุจริต	๑๖
ส่วนที่ ๑ การจัดซื้อจัดจ้าง	๑๖
ส่วนที่ ๒ การเงินการบัญชี	๓๒
ส่วนที่ ๓ งานก่อสร้าง	๓๔
บทที่ ๔ ตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการป้องกันการทุจริต	๔๕
องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่	๔๕
องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน	๕๐
เทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี	๕๑
บทที่ ๕ วิธีการร้องเรียนและช่องทางการร้องเรียนการทุจริต	๕๓
แบบการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริต/ร่ำรวยผิดปกติ	๕๘
แบบแสดงความเห็นเกี่ยวกับชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริต ของหน่วยงานภาครัฐ	๕๙

การทุจริต...คือ

การคดโกง ไม่ซื่อสัตย์สุจริต การกระทำที่ผิดกฎหมาย เพื่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน การใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิดเพื่อแสวงหาประโยชน์หรือให้ได้รับสิ่งตอบแทน การให้หรือการรับสินบน การกำหนดนโยบายที่เอื้อประโยชน์แก่ตนหรือพวกพ้อง รวมถึงการทุจริตเชิงนโยบาย

เจ้าหน้าที่รัฐ...คือ

นักการเมืองตั้งแต่ระดับชาติจนถึงระดับท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้าง ของส่วนราชการ ทั้งส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น รวมทั้งพนักงานรัฐวิสาหกิจ

สถานการณ์การทุจริตของประเทศไทย

นอกจากจะพบเห็นข่าวการทุจริตด้วยตนเอง และผ่านสื่อต่างๆ แล้ว ยังมีตัวชี้วัดที่สำคัญอีกตัวหนึ่ง ที่ได้รับการยอมรับ คือ ตัวชี้วัดขององค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (transparency international : TI) ได้จัดอันดับดัชนีชี้วัดภาพลักษณ์คอร์รัปชันประจำปี ๒๕๕๖ พบว่า ประเทศไทยได้ ๓๕ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่อันดับที่ ๑๐๒ จากการจัดอันดับทั้งหมด ๑๗๗ ประเทศทั่วโลก และอยู่อันดับที่ ๑๖ จาก ๒๘ ประเทศในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก หากเทียบกับปี ๒๕๕๕ ประเทศไทยได้คะแนน ๓๗ คะแนน อยู่ลำดับที่ ๘๘ เท่ากับว่าประเทศไทยของเรา มีคะแนนความโปร่งใสลดลงไป ๒ คะแนน และมีภาพลักษณ์การทุจริตคอร์รัปชันที่มากขึ้นกว่าเดิม

ภาพลักษณ์คอร์รัปชันของประเทศไทย ระหว่างปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๖

ปี พ.ศ.	คะแนน	อันดับ	จำนวนประเทศ
๒๕๔๗	๓.๖๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๖๔	๑๕๖
๒๕๔๘	๓.๘๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๕๙	๑๕๙
๒๕๔๙	๓.๖๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๖๓	๑๖๓
๒๕๕๐	๓.๓๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๔	๑๗๙
๒๕๕๑	๓.๕๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๐	๑๘๐
๒๕๕๒	๓.๔๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๔	๑๘๐
๒๕๕๓	๓.๕๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๗๘	๑๗๘
๒๕๕๔	๓.๔๐ (คะแนนเต็ม ๑๐)	๘๐	๑๘๓
๒๕๕๕	๓.๗ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๘๘	๑๗๖
๒๕๕๖	๓.๕ (คะแนนเต็ม ๑๐๐)	๑๐๒	๑๗๗

ภาพลักษณ์คอร์รัปชัน ประจำปี ๒๕๕๖ ในภูมิภาคอาเซียน

อันดับในอาเซียน	อันดับโลก	ประเทศ	คะแนน
๑	๕	สิงคโปร์	๘๖
๒	๓๘	บรูไน	๖๐
๓	๕๓	มาเลเซีย	๕๐
๔	๙๔	ฟิลิปปินส์	๓๖
๕	๑๐๒	ไทย	๓๕
๖	๑๑๔	อินโดนีเซีย	๓๒
๗	๑๑๖	เวียดนาม	๓๑
๘	๑๔๐	ลาว	๒๖
๙	๑๕๗	พม่า	๒๑
๑๐	๑๖๐	กัมพูชา	๒๐

ประเทศไทยของเรา
กำลังถอยหลังลงคลองไปทุกที
หรือเปล่าน้า

ผู้เกี่ยวข้องกับการทุจริต...ได้แก่

๑. ผู้รับผลประโยชน์ คือ เจ้าหน้าที่รัฐ มีพฤติการณ์กระทำการทุจริต เช่น การกำหนดเป็นนโยบาย การฝ่าฝืนกฎระเบียบ การทุจริตต่อตำแหน่งหน้าที่ การทุจริตจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป การเรียกรับเงินหรือผลประโยชน์ การทุจริตงานก่อสร้าง เป็นต้น
๒. ผู้ให้ผลประโยชน์ คือ กลุ่มเอกชน นักธุรกิจ หรือพ่อค้า มีพฤติการณ์กระทำการทุจริต เช่น การเสนอผลตอบแทน การฮั้วประมูล การเสนอให้ตำแหน่งในบริษัท เป็นต้น แต่ในบางกรณี ผู้ให้ผลประโยชน์อาจเป็นเจ้าหน้าที่รัฐเองก็ได้ เพื่อแลกกับตำแหน่งที่สูงขึ้น

ผลกระทบที่มีต่อประเทศชาติและประชาชน

การทุจริต ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในทุกด้าน เป็นพื้นฐานที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งของชนในชาติ จากการเห็นประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ของประเทศ ประชาชนได้รับบริการสาธารณะหรือสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เต็มที่ควรจะเป็นเงินภาษีของประชาชนตกไปอยู่ในกระเป๋าของผู้ทุจริต และผลกระทบอื่นๆ อีกมากมาย

ประชาชนคนไทย จะปล่อยให้ประเทศโดนทำร้าย จะนิ่งเฉยให้ผู้ทุจริตเอาเงินภาษีของเราไปใช้จ่ายส่วนตน อย่างนั้นหรือติดใจ ?

ไม่แน่นอนติดใจ... ถึงเวลาแล้วที่เราต้องมาร่วมกันสอดส่องตรวจสอบ เฝ้าระวังการดำเนินงานของรัฐ โดยเจ้าหน้าที่จะมาให้ความรู้กับพวกเราในบทต่อไป

บทที่ ๒

การมีส่วนร่วมของประชาชน

การแก้ไขปัญหาการทุจริต ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เข้ามาช่วยกันสอดส่อง ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ โดยเฉพาะภาคประชาชน ภายใต้พื้นฐานว่าคนไทยทุกคนต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแลอนาคตและความอยู่รอดของประเทศไทย

สวัสดีครับ ทิดโต้งทิดเต๋ วันนี้ผมจะมาให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในช่องทางต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้

การมีส่วนร่วมมีความสำคัญอย่างไร ?

เพื่อให้เกิดความรัก ความผูกพัน และเกิดจิตสำนึก เป็นเจ้าของประเทศร่วมกัน ทำให้ภาครัฐทำงานด้วยความโปร่งใส สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและทำให้มีการตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐในทุกขั้นตอน

ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้อย่างไรบ้าง ?

เริ่มต้นที่สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการก่อนเลย เนื่องจาก “การทุจริต” ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ภาครัฐ ปิดหูปิดตาประชาชนไม่ให้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ดังนั้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน จะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ภาครัฐ ทำงานด้วยความโปร่งใส สามารถป้องกันการทุจริตได้อีกทางหนึ่ง

ข้อมูลข่าวสารจะป้องกันการทุจริตได้อย่างไร ?

โดยการให้สิทธิของประชาชนในการสืบค้น
ตรวจสอบหรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ
ตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.๒๕๔๐
โดยได้กำหนดวิธีการไว้ ๔ วิธี ดังนี้

๑. การสืบค้นข้อมูลข่าวสารที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จะมีข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน, สรุปรออำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน, สถานที่ติดต่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำจากภาครัฐ, กฎมติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับ คำสั่ง หนังสือเวียน ระเบียบ แบบแผน นโยบายหรือการตีความเฉพาะที่จัดทำให้มีขึ้นโดยมีสภาพอย่างกฎ และข้อมูลข่าวสารอื่นที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด

ประชาชนสามารถสืบค้นได้ทางเว็บไซต์ราชกิจจานุเบกษา

www.ratchakitcha.soc.go.th

๒. การตรวจสอบข้อมูลข่าวสารจากการที่หน่วยงานของรัฐนำมารวมไว้ให้ประชาชนเข้าตรวจสอบ จะมีข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ผลการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยของรัฐ ที่มีผลต่อเอกชนโดยตรง รวมทั้งความเห็นแย้งและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาวินิจฉัยดังกล่าว, นโยบายและการตีความของหน่วยงานภาครัฐ ที่จะดำเนินการในเรื่องใด เพื่อจะได้รับทราบและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหรือให้ข้อเสนอแนะ, รายละเอียดในทุกขั้นตอนของแผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่กำลังดำเนินการ, คู่มือหรือคำสั่งเกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่มีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเอกชน, สิ่งพิมพ์ ที่ได้มีการอ้างอิงถึงในราชกิจจานุเบกษา, สัญญาสัมปทาน สัญญาที่มีลักษณะเป็นการผูกขาดตัดตอน หรือสัญญาร่วมทุนกับเอกชนในการจัดทำบริการสาธารณะ, มติคณะรัฐมนตรี หรือมติคณะกรรมการที่แต่งตั้งโดยกฎหมายหรือโดยมติคณะรัฐมนตรี ที่ระบุรายชื่อ รายงานทางวิชาการ รายงานข้อเท็จจริง หรือข้อมูลข่าวสารที่นำมาใช้ในการพิจารณา และข้อมูลข่าวสารอื่นที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด เช่น การประกวดราคา ประกาศสอบราคา หรือสรุปผลจัดซื้อจัดจ้าง เป็นต้น

ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ที่หน่วยงานของรัฐทุกแห่ง โดยหน่วยงานได้จัดสถานที่

ไว้คอยบริการ เช่น ศูนย์ข้อมูลข่าวสารหรือป้ายประกาศ

๓. การยื่นคำขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐเป็นการเฉพาะราย ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลข่าวสารเรื่องใดก็ตาม แต่จะต้องระบุข้อมูลข่าวสารในลักษณะที่เข้าใจได้ โดยหน่วยงานของรัฐจะจัดทำให้ภายในวันที่มีคำขอ แต่ถ้าข้อมูลข่าวสารที่ขอมีจำนวนมาก หรือไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ วัน เจ้าหน้าที่รัฐจะแจ้งให้ทราบภายใน ๑๕ วัน และแจ้งวันที่จะดำเนินการแล้วเสร็จให้ทราบ

๔. การสืบค้นข้อมูลข่าวสารประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่ได้เปิดเผย เป็นการทั่วไป ในช่วงเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อครบกำหนดแล้ว หน่วยงานเจ้าของ ข้อมูลข่าวสาร จะนำไปเปิดเผยที่หอจดหมายเหตุ, กรมศิลปากร ต่อไป

หน่วยงานของรัฐแห่งใดบ้าง
ที่ประชาชนสามารถขอข้อมูลข่าวสารได้

หน่วยงานของรัฐทุกแห่งเลยครับ ทั้งในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น เช่น กระทรวง กรม จังหวัด อำเภอ องค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น ทั้งนี้ ประชาชนสามารถทำคำขอสำเนาข้อมูลข่าวสาร ยื่นต่อหน่วยงานของรัฐได้เลย

เปิดเผยเป็นปกติ
ปกปิดเป็นข้อขกเว้น

ถ้าประชาชนใช้สิทธิดังกล่าว แล้วประสบปัญหาต่างๆ เช่น หน่วยงานไม่ได้จัดเตรียมข้อมูลข่าวสารไว้ให้เข้าตรวจดู หรือจัดเตรียมไว้ไม่ครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด หรือยื่นคำขอแล้ว แต่หน่วยงานล่าช้าหรือเพิกเฉยไม่สนใจ หรือไม่จัดหาข้อมูลให้ โดยแจ้งว่าเป็นการขอมากหรือขอบ่อยโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร สามารถร้องเรียนได้ ต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยยื่นหนังสือด้วยตนเองหรือมอบฉันทะให้ผู้อื่นมาเขียนแทน หรือส่งหนังสือร้องเรียนทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ร้องเรียน (ชื่อ นามสกุล ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์) รายละเอียดเกี่ยวกับหน่วยงาน และข้อเท็จจริงหรือพฤติการณ์ที่เป็นการปฏิบัติไม่ถูกต้อง รวมทั้งเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง แล้วส่งมาที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

หากเจ้าหน้าที่รัฐปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารที่ยื่นคำขอ ถ้าประชาชนไม่เห็นด้วยกับเหตุผลของเจ้าหน้าที่รัฐ สามารถอุทธรณ์ไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ เพื่อให้ส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เป็นผู้พิจารณาต่อไป ทั้งนี้ ต้องใช้สิทธิอุทธรณ์ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ทราบคำสั่ง ไม่เปิดเผยนั้น

นอกจากสิทธิในการสืบค้น ตรวจสอบ หรือเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการ ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้หรือไม่ ?

ได้สิครับ...คิดแต่

ประชาชนจะเข้ามาร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ได้ดังนี้

๑. เป็นผู้กล่าวหา ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแส หรือข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ การร่ำรวยผิดปกติ หรือข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานของสำนักงาน ป.ป.ช.

๒. เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ หรือมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริต หรือเข้าร่วมการดำเนินโครงการ/กิจกรรม หรือให้การช่วยเหลือ หรือสนับสนุนงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต

๓. เสนอแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต โดยประชาชนเป็นผู้กำหนดเอง หรือที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด เพื่อขอรับทุนสนับสนุน จะเสนอในนามของบุคคล คณะบุคคล สถาบัน หรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ก็ได้

๔. ร่วมเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังการทุจริตกับสำนักงาน ป.ป.ช.

ทิดเต้...รู้หรือไม่ว่าสำนักงาน ป.ป.ช.
มีมาตรการคุ้มครองพยานแล้วนะ

สำนักงาน ป.ป.ช. มีมาตรการคุ้มครองพยานด้วยหรือ
แล้วใครบ้าง ? ที่จะได้รับการคุ้มครองพยาน

คือ ผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ หรือแจ้งเบาะแส ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐ การร่ำรวยผิดปกติหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการตามกฎหมาย ป.ป.ช. ที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ความคุ้มครองช่วยเหลือ รวมทั้งผู้ถูกกล่าวหาที่อาจถูกกันไว้ เป็นพยานตามประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช.

การร้องขอคุ้มครองพยานทำได้อย่างไร ?

สามารถยื่นคำร้องต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ด้วยตนเองได้เลย หรือยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน (สำนักงานคุ้มครองพยาน กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) หากกรณีเร่งด่วนไม่สามารถมาด้วยตนเอง สามารถยื่นคำร้องเป็นหนังสือหรือทางโทรศัพท์ หรืออาจมอบอำนาจให้ผู้อื่นดำเนินการแทนได้

ขั้นตอนการคุ้มครองพยานละ เป็นอย่างไร ?

เมื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้มีมาตรการคุ้มครองพยาน จะประสานงานกับหน่วยงานดังกล่าวข้างต้นเพื่อดำเนินการ และจะเสนอความเห็นด้วยว่าสมควรใช้มาตรการทั่วไปหรือมาตรการพิเศษ แต่หากเกิดความเสียหายแก่ชีวิต ร่างกาย อนามัย ชื่อเสียงทรัพย์สินหรือสิทธิของบุคคลดังกล่าว หรือสามี ภริยา ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือผู้อื่นที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เพราะการกระทำความผิดอาญา โดยเจตนา เนื่องจากการให้ถ้อยคำหรือแจ้งเบาะแส หรือข้อมูลต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ผู้นั้นมีสิทธิยื่นคำร้องต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ) เพื่อขอรับค่าตอบแทนที่สมควรตามกฎหมายได้

แต่ถ้าผู้ชี้ช่อง แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูล เป็นเจ้าหน้าที่รัฐ หากได้ร้องขอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่าถ้ายังทำงานในสังกัดเดิมต่อไป อาจถูกกลั่นแกล้ง เนื่องจากกรกระทำดังกล่าว หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาแล้ว เห็นว่ามีพยานหลักฐานเบื้องต้น เชื่อได้ว่าน่าจะมีเหตุดังกล่าว จะเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้ได้รับความคุ้มครองหรือมีมาตรการอื่นใดตามที่เห็นสมควรได้

แล้วรู้หรือไม่ว่าสำนักงาน ป.ป.ช. มีการจ่ายเงินสินบน
ในคดีร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

สำนักงาน ป.ป.ช. มีการจ่ายเงินสินบนด้วยหรือ
แล้วผู้ใดจะได้รับสิทธิดังกล่าว ?

ผู้มีสิทธิได้รับ ได้แก่ ผู้ชี้ข้อ แจ้งเบาะแส หรือให้ข้อมูล หรือข้อเท็จจริง
เกี่ยวกับทรัพย์สินหรือหนี้สิน ของเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ถูกกล่าวหาว่าร่ำรวย
ผิดปกติ หรือการตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินหรือหนี้สิน
รวมทั้งตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. จนเป็นผล
ให้ทรัพย์สินที่ร่ำรวยผิดปกติหรือเพิ่มขึ้นผิดปกตินั้น ตกเป็นของแผ่นดิน
โดยคำพิพากษาหรือคำสั่งถึงที่สุดของศาล และนำเสนอกระทรวงการคลัง
และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยจะได้รับปีในอัตรา
ร้อยละสิบของมูลค่าทรัพย์สินที่นำเสนอกระทรวงการคลัง
แต่ไม่เกินสิบล้านบาท

นอกจากสิทธิการได้รับเงินสินบนแล้ว บุคคลดังต่อไปนี้ ยังอาจมีสิทธิได้รับ
รางวัลตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใด โល้เด็ดขู่เกียรติของคณะกรรมการ ป.ป.ช.
และอาจได้รับเงินรางวัลไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท

หากคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบ ในหลายๆ กรณี ดังนี้
๑. เป็นผู้กล่าวหา ผู้เสียหาย ผู้ทำคำร้อง ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ผู้ให้ถ้อยคำ
หรือผู้ชี้แจ้งเบาะแสหรือข้อมูล หรือดำเนินการที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

๒. เป็นผู้ที่เสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ มาตราการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต

๓. เป็นผู้ที่เข้าร่วมการดำเนินกิจกรรม สนับสนุนค่าใช้จ่าย หรือบริจาค
ทรัพย์สิน หรือให้การช่วยเหลือ หรือสนับสนุนงานป้องกันและปราบปราม
การทุจริตด้วยประการอื่น จนก่อให้เกิดผลดีต่อการดำเนินงานของสำนักงาน
ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๔. เป็นผู้กระทำการนอกจาก (๑) (๒) (๓) ที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

นอกจากการมีส่วนร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช. แล้ว ประชาชนยังสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดังนี้

๑. ร่วมแสดงความคิดเห็นการดำเนินโครงการ
๒. ร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๓. คัดค้านข้อบังคับ/มติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำความเดือดร้อนแก่ประชาชน หากผู้ที่เกี่ยวข้องไม่สนใจการคัดค้าน ก็สามารถร้องเรียนถึงผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอได้
๔. ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อ/จัดจ้าง/ตรวจรับ
๕. ตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๖. ตรวจสอบข้อบังคับและรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามแผนพัฒนา
๗. ติดตามโครงการก่อสร้าง การใช้จ่ายเงินงบประมาณ และตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง
๘. ร่วมจัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนพัฒนา ๓ ปี แผนพัฒนาประจำปี และร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๙. เสนอข้อบัญญัติ เพื่อให้สภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่น ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๐. ถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประพฤติเสื่อมเสีย ตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหาร พ.ศ. ๒๕๔๒
๑๑. ร้องเรียนต่อผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอ เมื่อพบว่าผู้บริหารท้องถิ่นทำงานไม่โปร่งใส
๑๒. ฟ้องศาลปกครองกรณีได้รับความเสียหายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

ข้อมูลอื่นๆ ที่ประชาชนควรทราบไว้

๑. ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและรายจ่ายเพิ่มเติม
๒. นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่น ที่มีผลกระทบต่อประชาชน
๓. วาระการประชุมของสภาท้องถิ่น ที่ปิดประกาศให้ประชาชนทราบล่วงหน้า

๔. มติสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อหน้าที่ และผลได้ผลเสียแก่ประชาชน รวมทั้งมติอื่นที่ควรทราบ

๕. ข้อบัญญัติท้องถิ่น กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง รวมทั้งข้อมูลข่าวสารที่ควรรู้และปฏิบัติตาม

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน เงื่อนไขการติดต่อกัน เช่น การชำระภาษี การขออนุญาต เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าขั้นตอนอย่างไร ต้องใช้เอกสารอะไรบ้าง และระยะเวลานานเท่าใด

๗. ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่างๆ และข้อมูลด้านการเงิน การคลัง

๘. เอกสารการจัดซื้อจัดจ้าง การสอบราคา หรือการประกวดราคา

๙. ข้อมูลอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

นอกจากนี้ ประชาชนยังสามารถมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ได้ดังนี้

การริเริ่มเสนอแนะ โดยเสนอแนะนโยบาย ร่างกฎหมาย และมาตรการหากว่าตัวแทนของประชาชนเสนอแล้ว ไม่ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

การทำประชาพิจารณ์ หากภาครัฐจะดำเนินการเรื่องใด ที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ความเป็นอยู่ ประชาชนสามารถเรียกร้องให้มีการชี้แจงข้อเท็จจริงและผลดีผลเสียก่อนได้

การแสดงประชามติ การกำหนดนโยบายหรือการออกกฎหมายที่มีผลกระทบต่อเป็นอย่างมาก เช่น การขึ้นภาษีหรือการสร้างเขื่อน ภาครัฐต้องจัดให้มีการลงประชามติเสียก่อน

การเรียกคืนอำนาจโดยการถอดถอน หากผู้แทนของประชาชนใช้อำนาจไม่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมอย่างแท้จริง

เราสองคนได้รับรู้ช่องทางการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแล้ว แต่เรายังไม่มีองค์ความรู้ในการเข้าไปตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐเลย

ใบบทต่อไปผมจะให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเบื้องต้น ในการสังเกต เฝ้าระวัง ตรวจสอบการทุจริต การจัดซื้อจัดจ้าง การเงินการบัญชี และงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ ตามผมมาดูกันเลยดีกว่า

บทที่ ๓

องค์ความรู้และวิธีการตรวจสอบ แผนการระวางการทุจริต

การแก้ปัญหาการทุจริตที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การเฝ้าระวังตรวจสอบการทุจริต การดำเนินงานของภาครัฐ โดยองค์ความรู้และวิธีการตรวจสอบในเบื้องต้นที่ประชาชนสามารถมองเห็น หรือค้นพบ หรือเกี่ยวกับเอกสาร ตรวจสอบได้โดยง่าย ในการจัดซื้อจัดจ้างทั่วไป การเงินการบัญชี และงานก่อสร้าง มีดังนี้

ส่วนที่ ๑ การจัดซื้อจัดจ้าง

การจัดซื้อจัดจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยแบ่งออกเป็น ๕ วิธีด้วยกัน ดังนี้

๑. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา คือ การจัดซื้อหรือการจัดจ้างที่มีวงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๒. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา คือ การจัดซื้อหรือจัดจ้างที่มีวงเงินเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท
๓. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา คือ การจัดซื้อหรือการจัดจ้างมีวงเงินงบประมาณเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาทขึ้นไป
๔. การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ คือ การซื้อหรือการจ้างครั้งหนึ่งที่มีราคาเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท ให้กระทำได้โดยเฉพาะกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้
 - ๔.๑ การซื้อโดยวิธีพิเศษ คือ การซื้อครั้งหนึ่งที่มีราคาเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้
 - (๑) เป็นพัสดุที่จะขายทอดตลาด
 - (๒) เป็นพัสดุที่ต้องซื้อเร่งด่วน หากล่าช้าอาจเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

(ก) เป็นพัสดุที่จำเป็นต้องซื้อโดยตรงจากต่างประเทศ หรือดำเนินการโดยผ่านองค์การระหว่างประเทศ

(ข) เป็นพัสดุที่โดยลักษณะการใช้งาน หรือมีข้อจำกัดทางเทคนิคที่จำเป็น ต้องระบุยี่ห้อเป็นการเฉพาะ รวมถึง อะไหล่รถประจำตำแหน่ง หรือยารักษาโรค

(ค) เป็นพัสดุที่เป็นที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างซึ่งจำเป็นต้องซื้อเฉพาะแห่ง

(ง) เป็นพัสดุที่ได้ดำเนินการซื้อโดยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี

(จ) เป็นพัสดุที่มีความต้องการใช้เพิ่มขึ้นในสถานการณ์ที่จำเป็น หรือเร่งด่วนหรือเพื่อประโยชน์ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และจำเป็นต้องจัดซื้อเพิ่ม

๔.๒ การจ้างโดยวิธีพิเศษ คือ การจ้างครั้งหนึ่งที่มีราคาเกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท จะกระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นงานที่ต้องจ้างช่างผู้มีฝีมือโดยเฉพาะ หรือผู้มีความชำนาญเป็นพิเศษ

(๒) เป็นงานจ้างซ่อมพัสดุที่จำเป็นต้องถอดตรวจให้ทราบความชำรุดเสียหายจึงประมาณค่าซ่อมได้

(๓) เป็นงานที่ต้องทำเร่งด่วน หากล่าช้าอาจเสียหายแก่หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น

(๔) เป็นงานที่ได้ดำเนินการจ้างโดยวิธีอื่นแล้วไม่ได้ผลดี

(๕) เป็นงานที่จำเป็นต้องจ้างเพิ่มในสถานการณ์ที่จำเป็น หรือเร่งด่วน หรือเพื่อประโยชน์ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น และจำเป็นต้องจ้างเพิ่ม

๕. การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ คือ การซื้อหรือการจ้างจากส่วนราชการ หน่วยงานตามกฎหมายด้วยระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่นอื่น หน่วยงานอื่นซึ่งมีกฎหมายบัญญัติให้มีฐานะเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น หรือรัฐวิสาหกิจ ในกรณีดังต่อไปนี้

๕.๑ เป็นผู้ผลิตพัสดุหรือทำงานจ้างนั้น และนายกรัฐมนตรีอนุมัติให้ซื้อหรือจ้าง

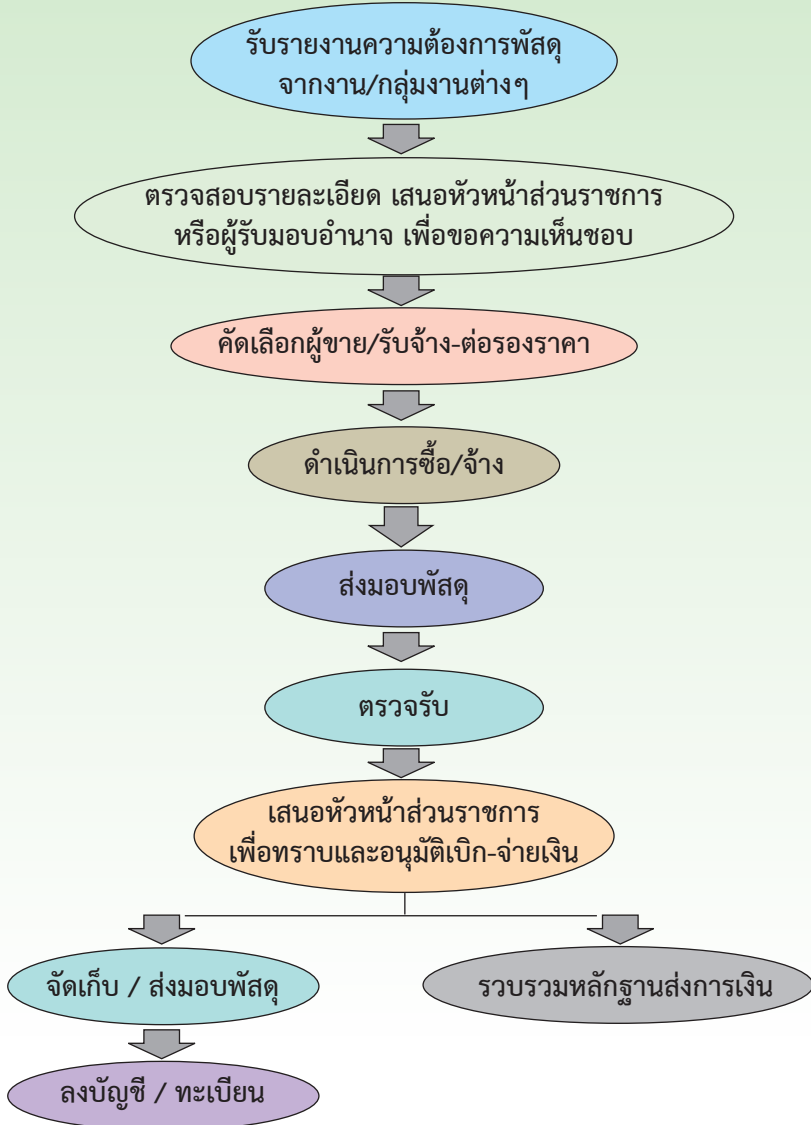
๕.๒ มีกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดให้ซื้อหรือจ้าง และกรณีนี้ให้รวมถึงหน่วยงานอื่นที่กฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีกำหนดด้วย

นอกจาก ๕ วิธีข้างต้น ยังมีอีกหนึ่งวิธี คือ **การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์**

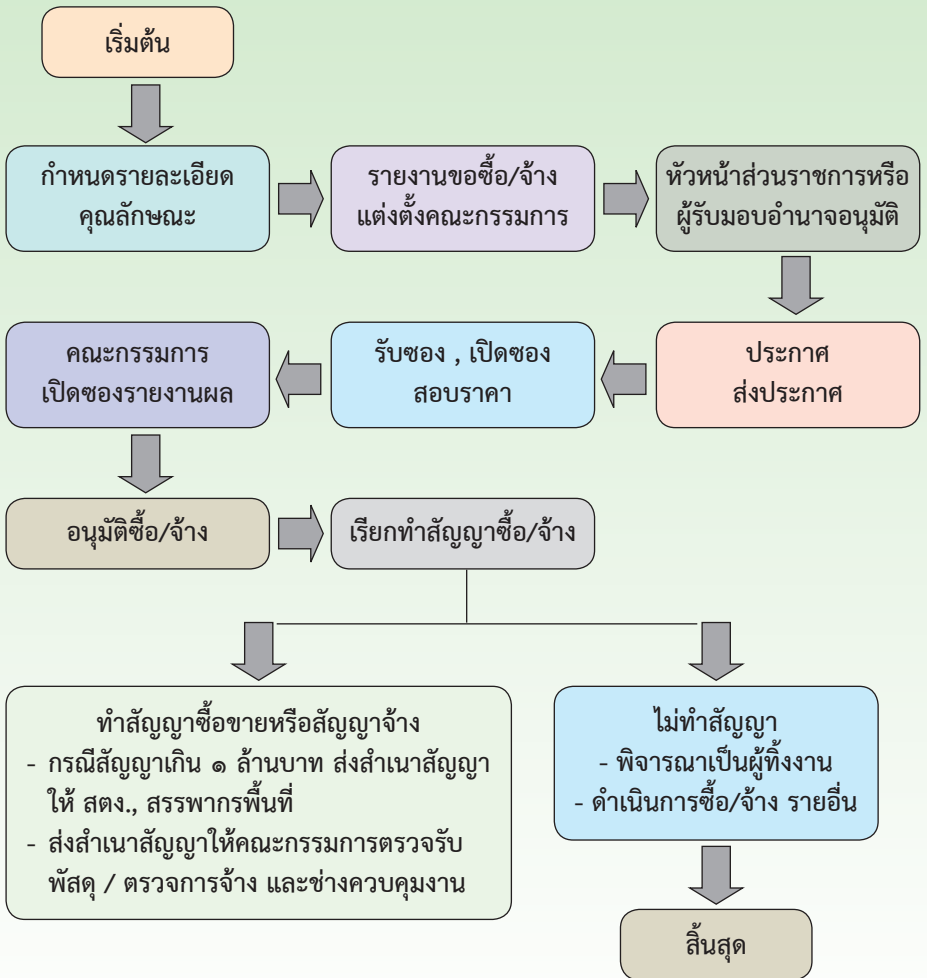

สำหรับขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างในแต่ละวิธีจะมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีตกลงราคา (วงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท)

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีสอบราคา
(วงเงินเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคา (วงเงินเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ

ขั้นตอนที่ ๑

๑. กำหนดรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะและกำหนดราคากลาง
๒. รายงานขอซื้อ / จ้างต่อหัวหน้าส่วนราชการ พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ / ตรวจการจ้าง และช่างควบคุมงาน
๓. ผู้มีอำนาจอนุมัติ

ขั้นตอนที่ ๒

๑. ส่งหนังสือเชิญชวนผู้มีอาชีพ ขายหรือจ้างให้มาเสนอราคา
๒. คณะกรรมการฯ พิจารณาผลผู้เสนอราคาที่มีคุณสมบัติเป็นประโยชน์ต่อทางราชการ และนำเสนอหัวหน้าส่วนราชการสั่งซื้อ / จ้าง

ขั้นตอนที่ ๓

เรียกทำสัญญา

ขั้นตอนที่ ๔

ทำสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้าง

๑. กรณีสัญญาเกิน ๑ ล้านบาท ส่งสำเนาสัญญาให้ สตง., สรรพากรพื้นที่
๒. ส่งสำเนาสัญญาให้คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ, คณะกรรมการตรวจการจ้าง และช่างควบคุมงาน

ขั้นตอนที่ ๕ (ถ้ามี)

กรณีไม่มาทำสัญญา

๑. พิจารณาเป็นผู้ทำงาน
๒. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างรายอื่น

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีกรณีพิเศษ

ขั้นตอนที่ ๑

รายงานขอซื้อ/ขอจ้าง พร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการ
ตรวจรับ/ตรวจการจ้าง ต่อหัวหน้าส่วนราชการ

ขั้นตอนที่ ๒

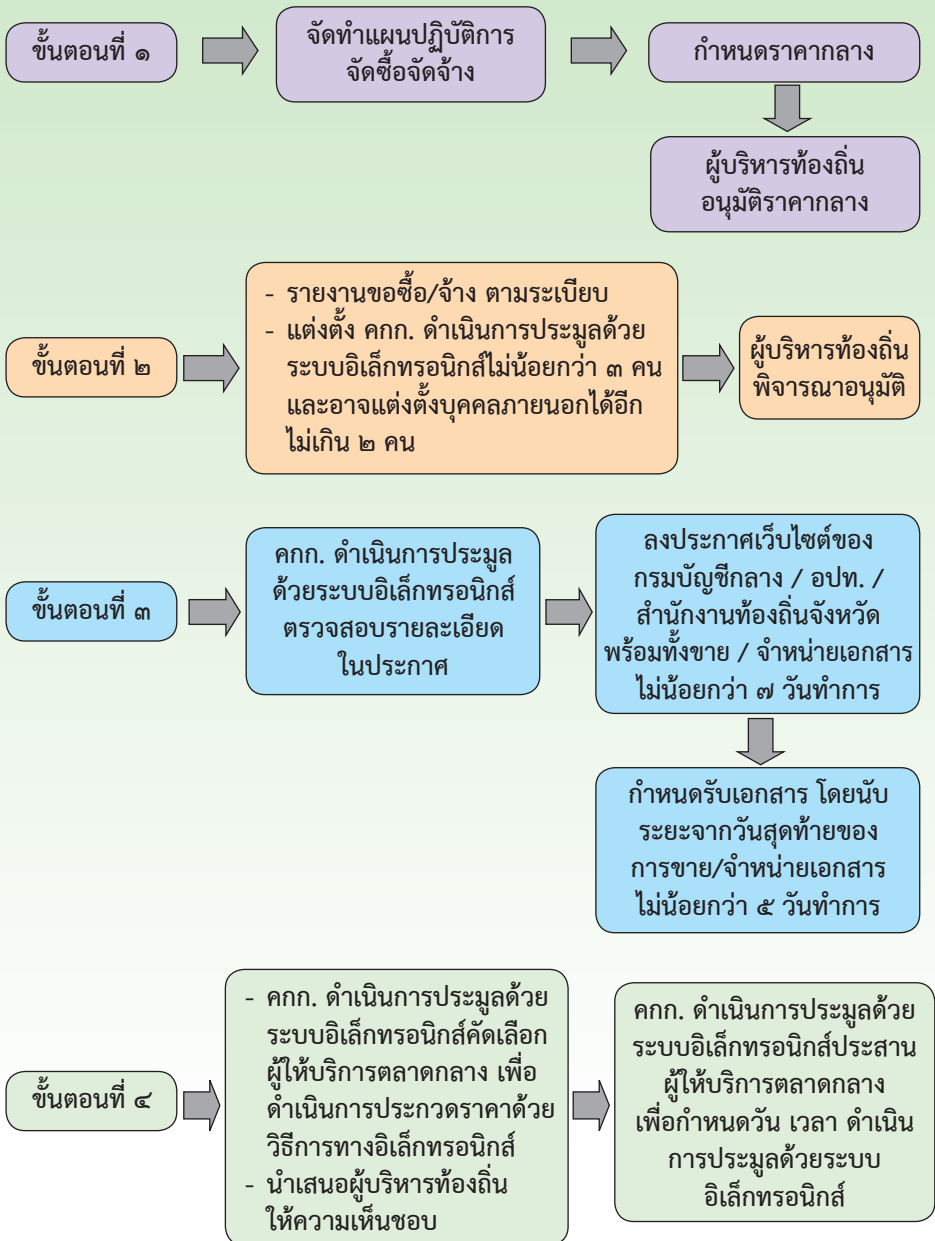
หัวหน้าส่วนราชการ อนุมัติ แจ้งหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่จะซื้อหรือ
ที่จะจ้างทราบ และดำเนินการตามข้อกำหนดหรือข้อระเบียบของ
หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ นั้นๆ เช่น กรณีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
จะต้องชำระเงินล่วงหน้า ๕๐ % แรก ฯลฯ

ขั้นตอนที่ ๓

- หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ดำเนินการแล้วเสร็จและแจ้งชำระเงิน
กรณีของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ชำระเงินล่วงหน้า ๕๐% แรก ฯลฯ
- แจ้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ/ หรือตรวจการจ้าง ทำการตรวจรับ
และดำเนินการเบิกจ่ายเงินให้หน่วยงานรัฐวิสาหกิจต่อไป

ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ ๕

- คกก. ดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์รับเอกสารการยื่นซองจากผู้เสนอราคา
- พิจารณาผลการตรวจสอบคุณสมบัติผู้เสนอราคาถูกต้องครบถ้วน และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้เสนอราคาทราบทางจดหมาย/ไปรษณีย์ EMS (ตอบรับ)

ขั้นตอนที่ ๖

- ผู้เสนอราคาเข้าเสนอราคา (ลื้อคอิน) ตามวัน เวลาที่กำหนด (เคาะราคาที่ใดก็ได้) ด้วย
- คกก. ดำเนินการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์พิจารณาผลการเสนอราคาของผู้เสนอราคา และนำเสนอผู้บริหารท้องถิ่นสั่งซื้อ/ส่งจ้าง

ขั้นตอนที่ ๗

- เรียกทำสัญญา
- ทำสัญญาซื้อขาย หรือทำสัญญาจ้าง กรณีผู้เสนอราคาไม่มาสัญญาให้ ๑. รับผิดชอบประกันของ ๒. พิจารณาเป็นผู้ที่งาน และ ๓. ดำเนินการซื้อ / จ้างรายอื่น
- ส่งสำเนาสัญญาให้ สตง. / สรรพากรพื้นที่ฯ
- ๔. ส่งสำเนาให้ คกก. ตรวจรับพัสดุ / ตรวจการจ้าง หรือช่างผู้ควบคุมงาน

ทั้งนี้ ส่วนราชการอื่นที่ไม่ใช่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็จะมีขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่คล้ายกัน แต่อาจมีรายละเอียดแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย

สำหรับวิธีการตรวจสอบการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง มีดังนี้

การทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการหลีกเลี่ยง ไม่ทำตามกฎระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ประชาชนสามารถสังเกตได้จากตารางเปรียบเทียบขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง กับ พฤติการณ์ที่สามารถตรวจสอบได้ ว่ามีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากหลักการที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

วิธีซื้อและวิธีจ้าง	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	พฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบได้
การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีตกลงราคา (วงเงินไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท)	๑. การตั้งงบประมาณและการกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะ	๑.๑ ดูว่าวัสดุอุปกรณ์มีคุณภาพต่ำกว่ามาตรฐาน หรือมีราคาสูงเกินราคามาตรฐาน ครุภัณฑ์ของสำนักงบประมาณ หรือราคาในท้องตลาด หรือราคากลาง หรือไม่ ๑.๒ ดูว่าการจัดซื้อหรือจัดจ้างนั้น ผู้รับจ้าง/ผู้ขายมีส่วนได้ส่วนเสีย กับผู้อนุมัติหรือเจ้าหน้าที่รัฐ หรือไม่ ๑.๓ ดูว่าการกำหนดคุณสมบัตินั้น เอื้อประโยชน์เฉพาะให้กับผู้รับจ้าง/ผู้ขาย บางราย หรือไม่ ๑.๔ ดูว่ามีการแบ่งซื้อแบ่งจ้าง เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างอยู่ในวิธีตกลงราคา หรือไม่
	๒. การส่งมอบงานและการตรวจรับงาน	๒.๑ ดูว่าการส่งมอบวัสดุเกินกว่าระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาหรือไม่ ๒.๒ ดูว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ทำการตรวจรับตรงตามระบุไว้ในสัญญา หรือไม่ และมีคุณภาพตรงกับที่กำหนด หรือไม่

วิธีซื้อและวิธีจ้าง	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	พฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบได้
<p>การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีสอบราคา (วงเงินเกินกว่า ๑๐๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)</p>	<p>๑. การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะหรือเงื่อนไข</p> <p>๒. การประกาศและการจัดส่งประกาศสอบราคา</p> <p>๓. การรับซอง, เปิดซองสอบราคา</p>	<p>๑.๑ ดูว่าการกำหนดคุณสมบัตินั้น เอื้อประโยชน์เฉพาะให้กับผู้รับจ้าง/ผู้ขายบางราย หรือมีการล็อกสเปกให้เข้าเสนอราคาได้เฉพาะพวกพ้องของตน หรือมีการแจ้งให้ผู้รับจ้าง/ผู้ขายทราบล่วงหน้าหรือไม่</p> <p>๑.๒ ดูว่ามีการกำหนดเงื่อนไขในเรื่องผู้มีสิทธิเสนอราคา เช่น การกำหนดผลงานขั้นต่ำ การกำหนดประเภทบุคคลของผู้เสนอราคาต้องเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ว่าเอื้อประโยชน์ หรือไม่</p> <p>๒.๑ ดูว่าการส่งประกาศสอบราคา ส่งให้เฉพาะกลุ่มผู้รับจ้าง/ผู้ขายที่เป็นพวกพ้องของตน หรือไม่</p> <p>๒.๒ ดูว่าการปิดประกาศสอบราคานั้น ปิดไว้ในที่ที่ไม่เปิดเผยเพียงพอหรือแอบถูกฉีกออกก่อนกำหนด หรือไม่</p> <p>๓.๑ ดูว่ามีการเฝ้าหน้าห้องขายเอกสารเพื่อคอยพูดคุยกีดกันผู้จะมาซื้อแบบไม่ให้ซื้อแบบ โดยใช้วิธีการขอความร่วมมือหรือจ่ายเงินค่าน้ำมันรถ หรือมีการข่มขู่หรือไม่</p> <p>๓.๒ ดูว่ามีการกีดกันผู้รับจ้าง/ผู้ขายนอกกลุ่ม โดยการตรวจสอบเอกสารสอบราคาให้ละเอียด อาศัยระเบียบที่ยุ่งยาก เช่น การไม่มีหนังสือมอบอำนาจการประทับ ตราลงในเอกสารไม่ครบทุกแผ่นหรือไม่</p>

วิธีซื้อและวิธีจ้าง	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	พฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบได้
	<p>๔. การพิจารณาผล</p> <p>๕. การดำเนินการตามสัญญา</p>	<p>๓.๓. ดูว่าเจ้าหน้าที่รัฐได้มีการแอบเปิดเผยข้อมูลผู้เสนอราคาให้แก่ผู้รับจ้าง/ผู้ขาย บางรายที่ให้ผลประโยชน์ หรือไม่</p> <p>๓.๔. ดูว่าผู้ขาย/ผู้รับจ้างมีการตกลง สมยอมราคากันเอง หรือไม่ (ฮั้ว)</p> <p>๔. ดูว่าผู้รับจ้าง/ผู้ขายที่ได้รับการคัดเลือกมีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจในการอนุมัติ หรือไม่ หรือเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับจ้างเป็นประจำ หรือไม่</p> <p>๕. ดูว่าการดำเนินงานหรือส่งมอบของ/งานผิดแบบตามที่กำหนดในสัญญา หรือส่งมอบของ/งานเลยระยะเวลาที่กำหนด ในสัญญา หรือไม่</p>
<p>การซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคา (วงเงินเกินกว่า ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท)</p>	<p>๑. การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะหรือเงื่อนไข</p>	<p>๑.๑. ดูว่าการกำหนดคุณสมบัตินั้น เอื้อประโยชน์เฉพาะให้กับผู้ขาย/ผู้รับจ้างบางรายหรือมีการล็อกสเปคให้เข้าเสนอราคาได้เฉพาะพวกพ้องของตนหรือมีการแจ้งให้ผู้รับจ้าง/ผู้ขายทราบล่วงหน้าหรือไม่</p> <p>๑.๒. ดูว่ามีการกำหนดเงื่อนไขในเรื่องผู้มีสิทธิเสนอราคา เช่น การกำหนดผลงานขั้นต่ำ การกำหนดประเภทบุคคลของผู้เสนอราคาต้องเป็นห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ว่าเอื้อประโยชน์ หรือไม่</p>

วิธีซื้อและวิธีจ้าง	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	พฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบได้
	<p>๒. การรับซอง, เปิดซองประกวดราคา</p> <p>๓. การพิจารณาผล</p> <p>๔. การดำเนินการตามสัญญา</p>	<p>๒.๑ ดูว่ามีการกีดกันในขั้นตอนของการซื้อเอกสารประกวดราคา เพื่อไม่ให้ผู้มาซื้อเอกสารประกวดราคาได้ภายในระยะเวลาขายเอกสาร หรือไม่</p> <p>๒.๒ ดูว่าเจ้าหน้าที่รัฐได้มีการแอบเปิดเผยข้อมูลผู้เสนอราคาให้แก่ผู้รับจ้าง/ผู้ขาย บางรายที่ให้ผลประโยชน์ หรือไม่</p> <p>๒.๓ ดูว่าผู้รับจ้าง/ผู้ขายมีการตกลงสมยอมราคากันเอง หรือไม่ (ฮั้ว)</p> <p>๓. ดูว่าผู้รับจ้าง/ผู้ขายที่ได้รับการคัดเลือกมีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้มีอำนาจในการอนุมัติหรือไม่ หรือเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับงานเป็นประจำหรือไม่</p> <p>๔. ดูว่าการดำเนินงานผิดแบบตามที่กำหนดในสัญญา หรือส่งมอบของ/งานเลยระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา หรือไม่</p>
การจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ	<p>๑. การกำหนดรายละเอียดคุณลักษณะหรือเงื่อนไข</p> <p>๒. การเชิญชวนผู้ขายหรือรับจ้างให้มาเสนอราคา</p>	<p>๑ ดูว่ามีการกำหนดคุณสมบัติเอื้อประโยชน์เฉพาะผู้รับจ้างบางรายหรือมีการล็อกสเปคให้เข้าเสนอราคาได้เฉพาะพวกพ้องของตน หรือไม่ หรือมีการกำหนดเงื่อนไขเฉพาะ ในเรื่องของผู้มีสิทธิเสนอราคาได้ โดยอ้างว่าเป็นงานที่ต้องกระทำโดยเร่งด่วน หากล่าช้าอาจเสียหายแก่ราชการ</p> <p>๒. ดูว่าเชิญชวนเฉพาะกลุ่มพรรคพวกของผู้ขาย/ผู้ว่าจ้าง หรือผู้ที่ให้ผลประโยชน์หรือไม่</p>

วิธีซื้อและวิธีจ้าง	ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง	พฤติกรรมที่สามารถตรวจสอบได้
การจัดซื้อจัดจ้าง โดยกรณีพิเศษ	-	เป็นการซื้อ/จ้าง ระหว่างหน่วยงานของรัฐ หรือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับ รัฐวิสาหกิจ การกระทำการทุจริต จึง กระทำได้ยาก
จัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีการทาง อิเล็กทรอนิกส์	<p>๑. การกำหนดราคากลาง</p> <p>๒. การกำหนด รายละเอียดร่าง ขอบเขตงาน (TOR)</p> <p>๓. การยื่นซอง/ การเสนอราคา</p> <p>๔. การพิจารณาผล</p>	<p>๑. ดูว่าคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ได้กำหนดราคากลางหรือค่านวนราคา กลางของพัสดุที่จัดซื้อจัดจ้างในรายการ ถูกต้องตามข้อเท็จจริง/หลักวิชาการ/ หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หรือไม่ หรือ ค่านวนราคากลางโดยไม่สามารถพิสูจน์ หรืออ้างอิงแหล่งที่มาของราคากลางที่ เชื่อถือได้</p> <p>๒. ดูว่าการกำหนดคุณสมบัติเอื้อประโยชน์ เฉพาะให้กับผู้รับจ้าง/ผู้ขายบางรายหรือ มีการล็อกสเปคให้เข้าเสนอราคาได้เฉพาะ พวกพ้องของตนหรือมีการแจ้งให้ผู้รับจ้าง/ ผู้ขายทราบล่วงหน้าหรือไม่</p> <p>๓.๑ ดูว่าเจ้าหน้าที่แอบเปิดเผยข้อมูล ผู้เสนอราคาให้แก่ผู้รับจ้าง/ผู้ขายบางราย ที่ให้ผลประโยชน์ หรือไม่</p> <p>๓.๒ ดูว่าผู้รับจ้าง/ผู้ขายมีการตกลง สมยอมราคากันเองก่อนที่จะเสนอราคา หรือไม่ (ฮั้ว)</p> <p>๔. ดูว่าผู้รับจ้าง/ผู้ขายที่ได้รับการคัดเลือก มีส่วนได้ส่วนเสียหรือเกี่ยวข้องกับผู้มี อำนาจในการอนุมัติหรือไม่ หรือเป็น ผู้ประกอบการได้รับงานเป็นประจำหรือไม่</p>

ข้อควรสังเกตในสัญญาการจัดซื้อจัดจ้าง

นอกจากการหลีกเลี่ยงไม่ทำตามกฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดแล้ว ประชาชนสามารถที่จะดูรายละเอียดในสัญญา ว่าส่อจะมีการทุจริตหรือไม่ ดังนี้

๑. ดูว่าข้อกำหนด เงื่อนไขต่างๆ ในสัญญา มีการกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของสินค้าหรือวัสดุที่ต้องการและชัดเจน หรือไม่

๒. ดูความเป็นไปได้ของการดำเนินงาน รวมทั้งเทคนิคที่ใช้ในการดำเนินงาน

๓. ดูภูมิหลังของผู้ประกอบการ ว่ามีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้อนุมัติหรือเจ้าหน้าที่หรือไม่

๔. ดูว่าผู้อนุมัติมีอำนาจหรือไม่ หรือมีผลประโยชน์ขัดกัน หรือไม่

๕. ดูว่าทำไมถึงไม่เลือกซื้อ/จ้างรายที่เสนอราคาต่ำสุด กรณีที่คุณภาพไม่ต่างกัน

๖. ดูการเบิกจ่ายเงินตามสัญญา และผลการตรวจรับงานสัมพันธ์กันหรือไม่อย่างไร

๗. ดูการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขในสัญญา มีการดำเนินการถูกต้องหรือไม่ หรือมีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญในสัญญา ทำให้ราคาสูงเกินสมควร

๘. ดูราคาสินค้าที่เสนอว่ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยสามารถเทียบเคียงกับสินค้าอื่นที่เหมือนกันและคุณภาพใกล้เคียงกัน

๙. ดูว่าสัญญามีความยืดหยุ่นหรือซับซ้อนเพียงใด

๑๐. ดูว่าสัญญามีข้อกำหนดที่อนุญาตให้ผู้ที่ได้รับคัดเลือก สามารถมอบหมายหรือจ้างให้ผู้อื่นรับช่วงงานได้ และผู้ที่รับช่วงงานต่อคือ ผู้เสนอราคาที่ไม่ได้รับคัดเลือกในตอนแรก หรือไม่

สัญญาอื่นๆ ที่บ่งชี้ว่ามีการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

๑. การรับเงินสินบนจากผู้รับงานจ้าง

๒. ผลประโยชน์ขัดกัน หรือผลประโยชน์ทับซ้อน

๓. การตั้งผู้ขายที่ไม่มีตัวตน เพื่อให้มีการเปรียบเทียบราคา

๔. มีร่องรอยการแก้ไขเอกสารการเปรียบเทียบราคา

ตัวอย่างการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้าง

ตัวอย่างที่ ๑ หน่วยงาน ก. จัดจ้างบริษัท ข. ก่อสร้างสวนสาธารณะ โดยวิธี สอบราคา แบ่งงานออกเป็น ๔ งาน ปรากฏว่า การตรวจงานงวดที่ ๓ คณะกรรมการ ตรวจการจ้างได้ทำการตรวจรับและลงชื่อตรวจรับการจ้าง ทั้งที่ส่งปริมาณงานไม่ครบ ตามสัญญา และได้เบิกจ่ายเงินงวดที่ ๓ ให้ผู้รับจ้างไป เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีใน ฐานะผู้ทำและผู้ตรวจฎีกา ได้ทำบันทึกแย้งไว้แล้ว รวมทั้ง คณะกรรมการควบคุมงาน ได้ทำบันทึกเสนอผู้บริหารให้ระงับการเบิกจ่ายเงิน แต่ผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงาน ก. กลับลงชื่ออนุมัติให้เบิกเงินได้ และลงลายมือชื่อส่งจ่ายเช็คให้

ตัวอย่างที่ ๒ เทศบาล A ทำสัญญาจัดจ้างห้างหุ้นส่วนจำกัด B ห้างหุ้นส่วน จำกัด C และห้างหุ้นส่วนจำกัด D เป็นผู้รับจ้างก่อสร้างโครงการก่อสร้าง จำนวน ๑๑ โครงการ โดยห้างหุ้นส่วนจำกัดทั้งสามแห่ง มีนายกเทศมนตรี A เป็นเจ้าของกิจการ ที่แท้จริง แต่ใช้ชื่อญาติของภริยาและผู้ใกล้ชิดของนายกเทศมนตรี A เป็นผู้ขออนุมัติ ระเบียบจัดตั้งห้างหุ้นส่วนจำกัด ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนห้ามไม่ให้ นายกเทศมนตรี A เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญาหรือ ในกิจการให้แก่เทศบาลหรือการพาณิชย์ของเทศบาล เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์

ตัวอย่างที่ ๓ องค์การบริหารส่วนตำบล ค. จัดซื้อที่ดินเพื่อใช้เป็นที่ก่อสร้าง แหล่งน้ำและระบบบำบัดน้ำเสีย โดยวิธีพิเศษ กำหนดหลักเกณฑ์ที่มีลักษณะเป็นการ กำหนดคุณสมบัติเฉพาะของที่ดินเพื่อเอื้อประโยชน์เป็นการเฉพาะราย และคณะกรรมการจัดซื้อที่ดินโดยวิธีพิเศษ ได้ใช้อำนาจดำเนินการจัดซื้อที่ดินโดยผ่านนายหน้า ทำหลักฐานเท็จ และจัดซื้อที่ดินในราคาแพงกว่าความเป็นจริง และเกินกว่าราคาที่ เจ้าของที่ดินกำหนด ตามภาวะราคาที่ดินที่มีการซื้อขายในท้องตลาดขณะนั้น และทำ หลักฐานเท็จเพื่อให้เชื่อได้ว่า คณะกรรมการฯ ได้เจรจาต่อรองราคาซื้อขายที่ดินกับ เจ้าของและได้ตกลงซื้อขายโดยตรง

ส่วนที่ ๒ การเงินการบัญชี

สัญญาณที่บ่งชี้การทุจริตเกี่ยวกับการเงินและบัญชี มีดังนี้

๑. ดูว่ามีการจ่ายเงินซ้ำซ้อนหรือไม่ เช่น ส่งเอกสารตัวจริงมาเบิกเงิน แล้วยังส่งสำเนามาเป็นหลักฐานการเบิกเงินอีก (โดยการถ่ายเอกสารเหมือนฉบับจริง)
๒. ดูว่ามีการแก้ไขตัวเลข ราคา และปริมาณในเอกสารใบสำคัญคู่จ่าย หรือแก้ไขใบเสร็จ รับเงิน หรือไม่
๓. ดูว่ามีการทำสัญญาสั่งซื้อหรือว่าจ้างอย่างหนึ่ง แต่ได้รับของอีกอย่างหนึ่ง หรือคุณภาพไม่เท่าเทียมกันกับที่สั่งซื้อ หรือไม่
๔. ดูว่าเจ้าหน้าที่ที่มีการปลอมแปลงเอกสารใบแจ้งหนี้มาเบิกเงินซ้ำ/ปลอมแปลงใบเสร็จ รับเงิน หรือไม่
๕. ดูว่ามีการสั่งซื้อของอย่างหนึ่ง แต่เปลี่ยนสิ่งของมาเป็นของที่ตนเองอยากได้ แทนหรือไม่ แต่รายการยังคงเดิม
๖. ดูว่าการซื้อสินค้า/สิ่งของนั้น มีความจำเป็นหรือไม่ หรือฟุ่มเฟือย หรือซื้อของแพงเกินสมควร
๗. ดูว่ามีการส่งใบแจ้งหนี้ เรียกเก็บเงินทั้งที่ยังไม่ได้ส่งสินค้า หรือหน่วยงานจ่ายเงินให้ทั้งที่ยังไม่ได้รับสินค้า หรือไม่
๘. ดูว่ามีการเบิกจ่ายงบประมาณเท็จ หรือมีการเก็บรายได้แล้วไม่ส่งคลัง หรือว่ามีการแก้ไขหลักฐานการเงิน หรือไม่

ตัวอย่างการทุจริตการเงินการบัญชี

ตัวอย่างที่ ๑ หน่วยงาน ง. จ้างลูกจ้างชั่วคราวรายวันจำนวน ๓๕ คน และมีการเบิกจ่ายค่าจ้างตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๕๗ แต่ปรากฏว่า ตามลายมือชื่อในบัญชีการลงนามมาทำงานของลูกจ้างชั่วคราว ระหว่างวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๖ ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ มีการเบิกจ่ายค่าจ้างเกินกว่าจำนวนวันที่ลูกจ้างยืนยันว่ามาปฏิบัติงานจริงไปจำนวน ๑,๑๗๕ วัน เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

ตัวอย่างที่ ๒ นาย ส. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี รับเงินจากผู้ประกอบกิจการและไม่นำเงินส่งให้หน่วยงาน รวมทั้งไม่ออกใบเสร็จรับเงินให้ผู้ประกอบกิจการที่ได้ชำระเงินดังกล่าวไว้เป็นหลักฐาน ประกอบกับนาย ส. ได้รายงานการจัดเก็บหนี้จากผู้ประกอบกิจการไม่ตรงตามความเป็นจริง ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

ตัวอย่างที่ ๓ หน่วยงาน B จัดโครงการอบรมสัมมนาแก่เจ้าหน้าที่ภายในหน่วยงาน มีการจัดทำเอกสารหลักฐานการจ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนวิทยากรให้นาย ข. เป็นเงินจำนวน ๒,๔๐๐ บาท แต่ได้จัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อเบิกจ่ายจากเงินงบประมาณอีกหนึ่งฉบับเบิกจ่ายเงินเป็นค่าตอบแทนวิทยากร เป็นเงินจำนวน ๔,๐๐๐ บาท เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

ตัวอย่างที่ ๔ นางสาว ก. เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี กระทำการแก้ไขจำนวนเงินในใบเสร็จรับเงินของเกษตรกรที่มาชำระค่าเช่าที่ดิน ค่าเช่าซื้อที่ดิน และเงินกองทุนให้มีจำนวนเงินน้อยไปจากที่เกษตรกรนำมาชำระให้แก่หน่วยงาน เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

ส่วนที่ ๓ งานก่อสร้าง

งานก่อสร้าง คืออะไร ?

การก่อสร้าง คือ กิจกรรม การกระทำให้เกิด การประกอบ การติดตั้ง หรือการดำเนินการอื่นใด เพื่อก่อให้เกิดเป็นสิ่งก่อสร้าง ได้แก่ อาคาร โครงสร้าง ระบบสาธารณูปโภค หรือสิ่งอื่นใด ที่มีลักษณะคงทน ถาวร และใช้ประโยชน์ได้ รวมถึง การปรับปรุง การรื้อถอน การต่อเติม และการซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างดังกล่าวด้วย

ขั้นตอนการออกแบบงานก่อสร้างของหน่วยงานของรัฐ...

๑. หน่วยงานออกแบบเอง
๒. ให้ส่วนราชการอื่นทำการออกแบบ
๓. จ้างบริษัทเอกชนมาดำเนินการออกแบบ

ผลลัพธ์ของงานออกแบบประกอบด้วย แบบก่อสร้าง (Drawing) และรายการประกอบแบบ (Specification) เพื่อใช้ประกอบการคำนวณราคา ประมูลงาน และตรวจสอบคุณภาพงาน

งานก่อสร้าง จะเกี่ยวข้องกับงบประมาณจำนวนมาก โดยมีโครงการหลายขนาด ตั้งแต่โครงการขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ จนถึงขนาดใหญ่มาก (เมกะโปรเจ็ค) โครงการขนาดเล็กย่อมมีขั้นตอนน้อย ผู้เกี่ยวข้องก็น้อย ความสูญเสียของงบประมาณจากการทุจริตแต่ละโครงการอาจน้อย แต่ถ้ามีจำนวนโครงการมาก ความสูญเสียต่อชาติโดยรวมย่อมสูงมาก เช่นเดียวกันกับโครงการขนาดใหญ่ ขั้นตอนและผู้เกี่ยวข้องก็มาก หากมีการทุจริตเกิดขึ้นในโครงการใหญ่ๆ รวมทั้งขั้นตอนการก่อสร้างไม่ดี ความสูญเสียที่เกิดขึ้นก็เป็นจำนวนมหาศาลเช่นกัน

ขั้นตอนใดของงานก่อสร้าง ที่มีความเสี่ยงเกิดการทุจริตบ้าง

การทุจริต สามารถเกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอนของงานก่อสร้าง ตั้งแต่การคิดโครงการ การขออนุมัติ การของบประมาณขั้นต้น การกำหนดสเปค การจ้างที่ปรึกษา การศึกษาความเป็นไปได้ และความคุ้มทุน การของบประมาณ การกำหนดราคากลาง การกำหนดข้อกำหนดรายละเอียด (TOR) การจัดซื้อจัดจ้าง การลงนามในสัญญา การดำเนินการก่อสร้าง และการตรวจรับงาน

ที่ผ่านมา งานก่อสร้างเกิดการทุจริตมากมาย ตั้งแต่งบประมาณที่ผูกพันการเมืองกับข้าราชการร่วมกันกินหัวคิว ถ้าหักกำไรของผู้ก่อสร้างแล้ว บางโครงการอาจเหลือเงินที่ใช้ก่อสร้างจริงๆ แค่ประมาณ ๖๕ - ๗๐ % คุณภาพสิ่งก่อสร้างที่ได้รับก็แย่ไปตามงบประมาณที่เหลือ เช่น ถ้าสร้างตามงบประมาณที่ตั้งไว้และตามแบบแปลนที่ออกแบบไว้ จะมีอายุการใช้งานประมาณ ๑๐ ปี แต่เมื่อเงินงบประมาณถูกทุจริตไป ใช้ได้ไปประมาณ ๕ - ๖ ปี ก็พังต้องซ่อมกันแล้วซ่อมกันอีก

ประชาชนอย่างเราจะเข้าไปตรวจสอบการทุจริต งานก่อสร้างได้หรือไม่ อย่างไร

ได้สิครับ ... การที่หน่วยงานของรัฐทำสัญญาจัดจ้างกับผู้รับจ้างในการก่อสร้าง จะต้องเปิดเผยข้อมูล เป็นไปตามข้อกำหนดของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๔๔ ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสัญญาใดๆ ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อจัดจ้างแล้ว ให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้ ณ สถานที่ทำการของส่วนราชการ

ประชาชนสามารถที่จะคอยสังเกต ตรวจสอบ ตรวจสอบว่าวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการก่อสร้างหรือการดำเนินงานก่อสร้าง มีคุณภาพหรือเป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาหรือไม่ โดยดูสัญญาจ้างประกอบกับรายการที่จะกล่าวข้างต้น ดังนี้

งานก่อสร้างถนน ...

งานก่อสร้างถนน มีการก่อสร้างผิวทางอยู่ ๓ แบบ คือ **งานผิวทางคอนกรีต** **งานผิวทางแอสฟัลต์คอนกรีต** และ**งานผิวทางลาดยางเคพซีล** ซึ่งก่อนการดำเนินการก่อสร้างผิวทางทั้ง ๓ แบบ จะมีขั้นตอนงานรองพื้นทางที่คล้ายกัน ไม่ว่าจะเป็นงานดิน งานท่อ งานลูกรัง หรืองานหินคลุก โดยในแต่ละขั้นตอนสามารถตรวจสอบในเบื้องต้นได้ดังนี้

- **งานดิน** สามารถตรวจสอบว่าวัสดุที่ใช้มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่ การขุดลอกหน้าดินออกไปทิ้ง ไปทิ้งที่ใด มีผลประโยชน์ใดๆ หรือไม่ ลักษณะผิวทางภายหลังการบดอัดดินในแต่ละชั้นมีความราบเรียบหรือไม่ สามารถตรวจสอบระดับการถมดิน ความหนาของแต่ละชั้นดินในการบดอัด ความกว้างของดิน ว่าถูกต้องตามแบบที่กำหนดหรือไม่

- **งานท่อกลม** สามารถตรวจสอบว่าท่อที่นำมาใช้งานมีลักษณะผิวเรียบหรือมีรอยร้าว มีตรา มอก. รับรองคุณภาพประทับหรือไม่ ก่อนเทพูนรองท่อที่มีการบดอัดดิน ท้องร่องหรือไม่ ก่อนวางท่อได้มีการเทพูนรองท่อหรือไม่ ขณะนำท่อแต่ละท่อนมาวางต่อกันมีการสปูนภายในรางลื่นท่อหรือไม่ มีการยาแนวท่อก่อนฝังกลบหรือไม่ มีการเทพูนลือคข้างท่อหรือไม่

- **งานท่อลอดเหลี่ยม** สามารถตรวจสอบว่ามีการบดอัดดินใต้พื้นที่ก่อสร้างท่อลอดเหลี่ยมหรือไม่ ลักษณะท่อลอดเหลี่ยมมีรอยร้าวหรือไม่ มีการตรวจสอบท่อลอดเหลี่ยมที่นำมาใช้งานหรือไม่ มีการตรวจสอบขนาดและจำนวนเหล็กเสริมคอนกรีตหรือไม่ มีการวางเหล็กคอนกรีตหรือไม่ การวางตำแหน่งระยะห่างของท่อคอนกรีตตามแบบที่กำหนดหรือไม่

- **งานลูกรัง** สามารถตรวจดูว่าวัสดุที่ใช้มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่ ลักษณะชั้นลูกรังที่ก่อสร้างเสร็จแล้วมีความเรียบหรือไม่ หรือแตกตัวเป็นฝุ่นหรือหลุดเป็นร่องล้อ สามารถตรวจสอบระดับ ความกว้างว่าถูกต้องตามแบบที่กำหนดหรือไม่ และความหนาของชั้นดินลูกรังต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม. หรือตามที่กำหนด

- **งานหินคลุก** สามารถตรวจดูว่าวัสดุที่ใช้มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่ ลักษณะงานหินคลุกที่ก่อสร้างเสร็จแล้วมีความเรียบหรือไม่ หรือแตกตัวเป็นฝุ่นหรือหลุดเป็นร่องล้อ สามารถตรวจสอบระดับ ความกว้างให้ถูกต้องตามแบบที่กำหนด และความหนาของงานหินคลุกต้องไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม. หรือตามที่กำหนด

- **งานผิวทางของถนน** งานก่อสร้างผิวถนนสามารถแบ่งออกเป็น ๓ ชนิด คือ

๑. งานผิวทางคอนกรีต สามารถตรวจดูว่าวัสดุที่ใช้มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่ ขนาดและจำนวนของเหล็กเสริมคอนกรีต ความหนาของพื้นคอนกรีต ความเรียบร้อยของงานตกแต่งผิวคอนกรีต ความกว้างช่องจราจร ความกว้างทางเท้า ความกว้างไหล่ทาง และความยาวความกว้างของถนน ว่าถูกต้องตามแบบที่กำหนดหรือไม่ พื้นถนนคอนกรีตต้องมีการตัดร่องพื้นตามแบบเพื่อป้องกันการแตกร้าวและมีการยาแนวร่องด้วยยางแอสฟัลต์

๒. งานผิวทางแอสฟัลต์คอนกรีต สามารถตรวจดูว่าวัสดุที่ใช้มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่ ความหนาของพื้นแอสฟัลต์คอนกรีต ความเรียบร้อยของงานตกแต่งผิวแอสฟัลต์คอนกรีต ความกว้างช่องจราจร ความกว้างทางเท้า ความกว้างไหล่ทาง และความยาวความกว้างของถนน ว่าถูกต้องตามแบบที่กำหนดหรือไม่

๓. งานลาดยางเคพซีล สามารถตรวจดูว่าวัสดุที่ใช้มีคุณภาพตามที่กำหนดหรือไม่ ความหนาของพื้นลาดยาง ความเรียบร้อยของงานตกแต่งผิวลาดยาง ความกว้างช่องจราจร ความกว้างทางเท้า ความกว้างไหล่ทาง และความยาวความกว้างของถนน ว่าถูกต้องตามแบบที่กำหนดหรือไม่

- **งานเครื่องหมายจราจร** ดูว่าเครื่องหมายจราจรมีครบถ้วนหรือไม่ ขนาดของสีเส้นจราจรตรงตามแบบหรือไม่ ตรงสีเส้นจราจรหลุดร่อนหรือไม่ และวัสดุที่นำมาใช้ มีมาตรฐานตราประทับ มอก. หรือไม่

(โดยทุกรายการ จะกำหนดรายละเอียด วิธีการ ขั้นตอน รูปแบบ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่าทุกอย่างมีความถูกต้อง ครบถ้วน มีคุณภาพ ใช้งานได้จริง ตามที่กำหนดในสัญญาจ้างหรือไม่)

งานก่อสร้างสะพาน ...

ประชาชนอาจตั้งข้อสังเกตในเบื้องต้นได้ว่าสะพานเดิมมีความจำเป็นที่จะต้องรื้อถอนก่อนทางเบี่ยงหรือสร้างสะพานเบี่ยงหรือไม่ ทางเบี่ยงหรือสะพานเบี่ยงที่ก่อสร้างมีความเหมาะสมหรือไม่ และสามารถตรวจสอบการก่อสร้างสะพานในเบื้องต้นได้ดังนี้

- เสาค้ำมีรอยแตกร้าวหรือไม่ ขนาด ความยาว และจำนวนของเสาค้ำ ถูกต้องครบถ้วนตามแบบและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่
 - เหล็กที่ใช้มีขนาดและจำนวนตามแบบและข้อกำหนดสัญญาหรือไม่
 - ความหนาของคอนกรีต ตรงตามแบบและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่
 - โครงสร้างมีสภาพที่ดี ไม่แตกร้าว บิดเบี้ยว คดงอ และขนาด ความกว้าง ความยาว ความลึกของโครงสร้าง เป็นไปตามแบบที่กำหนดหรือไม่
 - คานคอนกรีตที่ติดตั้งมีรอยแตกร้าวหรือไม่
 - ความกว้างของช่องทางเท้า ขนาด ความสูง และคุณสมบัติวัสดุ ของราวกันตก เป็นไปตามแบบและข้อกำหนดในสัญญาหรือไม่
 - การเปลี่ยนแปลงระดับของผิวจราจรต้องถูกต้องตามแบบก่อสร้าง สามารถใช้งานได้สะดวกหรือไม่
 - วัสดุตกแต่งผิวจราจรต้องอยู่ในสภาพดี ไม่หลุดร่อน
- (โดยทุกรายการ จะกำหนดรายละเอียด วิธีการ ขั้นตอน รูปแบบ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่าทุกอย่างมีความถูกต้อง ครบถ้วน มีคุณภาพ ใช้งานได้จริง ตามที่กำหนดในสัญญาจ้างหรือไม่)

งานก่อสร้างอาคาร ...

ประชาชนสามารถตรวจสอบการก่อสร้างอาคารในเบื้องต้นได้ดังนี้

- กรณีเป็นการก่อสร้างแบบเสาเข็ม ต้องดูว่าเสาเข็มมีรอยแตกร้าวหรือไม่ ขนาด ความยาว และจำนวนของเสาเข็ม ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนดหรือไม่
- กรณีเป็นการก่อสร้างแบบฐานรากไม่มีเสาเข็ม (ฐานแผ่) ต้องตรวจสอบว่า คุณสมบัติของดินว่ามีคุณสมบัติตามข้อกำหนดหรือไม่ และฐานรากควรวางอยู่ลึกตามที่ กำหนดในแบบ
- โครงสร้างต้องมีสภาพที่ดี ไม่แตกร้าว บิดเบี้ยว คดงอ และขนาด ความกว้าง ความยาว ความลึก ของโครงสร้าง เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่
- วัสดุก่อสร้างมีคุณสมบัติ และได้รับการรับรองมาตรฐานตามข้อกำหนดใน สัญญา วัสดุเช่นได้รับมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (มอก.) หรือไม่
- ระดับพื้น ความสูงฝ้าเพดาน เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่
- ส่วนประกอบของอาคาร เช่น ประตู หน้าต่าง ช่องเปิด ต้องมีขนาด ความกว้าง ความยาว ความสูง และจำนวน ถูกต้องตามแบบก่อสร้างหรือไม่ รวมทั้งอุปกรณ์ประกอบ เช่น บานพับ ลูกบิด กันชน เป็นต้น
- สภาพผิววัสดุต้องไม่หลุดร่อนหรือมีตำหนิ เช่น กระจเบื้อง สุขภัณฑ์ งานสี เป็นต้น
- อุปกรณ์ประกอบอาคารเช่น ลิฟท์ เครื่องปรับอากาศ พัดลม ระบบไฟฟ้า ต้อง อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้จริง

(โดยทุกรายการ จะกำหนดรายละเอียด วิธีการ ขั้นตอน รูปแบบ ประชาชนสามารถ ตรวจสอบได้ว่าทุกอย่างมีความถูกต้อง ครบถ้วน มีคุณภาพ ใช้งานได้จริง ตามที่กำหนด ในสัญญาจ้างหรือไม่)

งานก่อสร้างเขื่อน ...

ประชาชนสามารถตรวจดูได้ว่ารายละเอียดการก่อสร้างเขื่อนดังต่อไปนี้ เป็นไปตามที่กำหนดในสัญญาหรือไม่

- ตำแหน่ง แนวก่อสร้าง
- ขนาด ความยาวและจำนวนของเสาเข็ม ขนาดของเหล็ก และความหนาของคอนกรีต

- โครงสร้างมีสภาพที่ดี ไม่แตกร้าว บิดเบี้ยว คดงอ ขนาดความกว้าง ความยาว ความลึก ของโครงสร้าง ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในแบบก่อสร้าง

- ความลึก ความหนา และขนาดของหินทิ้งหน้าเขื่อน (ถ้ามี)

- ขนาดความกว้างของทางเท้า และความยาวของเขื่อน

- โครงสร้างประกอบต้องครบถ้วนตามแบบก่อสร้าง เช่น ท่อระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ เครื่องสูบน้ำ

- สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์ เช่น เขื่อนป้องกันตลิ่งต้องสามารถป้องกันการพังทลายของตลิ่งได้ เขื่อนป้องกันน้ำท่วมต้องสามารถป้องกันน้ำท่วมได้

- การลอกคลองระบายน้ำ สามารถตรวจดูความลึกในการขุดลอก ความกว้าง ความลาดชันในการขุดลอก การกำหนดสถานที่ทิ้งดินที่ได้จากการขุดลอก ว่านำไปทิ้งที่ใด มีผลประโยชน์ใดๆ หรือไม่

(โดยทุกรายการ จะกำหนดรายละเอียด วิธีการ ขั้นตอน รูปแบบ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่าทุกอย่างมีความถูกต้อง ครบถ้วน มีคุณภาพ ใช้งานได้จริง ตามที่กำหนดในสัญญาจ้างหรือไม่)

ทั้งนี้ การกำหนดรูปแบบของเขื่อนอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะระดับของพื้นที่ คุณสมบัติของดิน และข้อจำกัดเรื่องงบประมาณ ซึ่งไม่ใช่การทุจริต

งานก่อสร้างขุดสระ ...

ประชาชนสามารถตรวจสอบการก่อสร้างขุดสระในเบื้องต้นได้ดังนี้

- ความลึก ความกว้าง ปริมาณดินที่ขุด เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่
- การขนย้ายดิน / ที่ทิ้งดิน ต้องดูว่าไปทิ้งที่ใด มีผลประโยชน์ใดๆ หรือไม่
- ความลาดชันของขอบสระ เป็นไปตามที่กำหนดหรือไม่
- โครงสร้างประกอบต้องมีครบถ้วนตามแบบก่อสร้าง เช่น ท่อระบายน้ำ ประตูระบายน้ำ

ระบายน้ำ

(โดยทุกรายการ จะกำหนดรายละเอียด วิธีการ ขั้นตอน รูปแบบ ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่าทุกอย่างมีความถูกต้อง ครบถ้วน มีคุณภาพ ใช้งานได้จริง ตามที่กำหนดในสัญญาจ้างหรือไม่)

ประชาชนสามารถตั้งข้อสังเกตเบื้องต้นได้ว่า งานก่อสร้างใดอาจมีการทุจริต โดยมีข้อสังเกตดังนี้

๑. งานก่อสร้าง ไม่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ และการใช้ประโยชน์
๒. ไม่สามารถใช้งานได้ตรงตามวัตถุประสงค์
๓. มีความเสื่อมสภาพเร็วกว่าปกติ แต่ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาการดูแล บำรุงรักษาประกอบด้วย
๔. โครงสร้างมีการชำรุด แตกกร้าว เอียง หรือมีรอยแยกออกจากกัน จนผิดปกติ
๕. ผิววัสดุตกแต่ง หลุดร่อน แตก ซีดจางเร็วกว่าปกติ
๖. ขนาดของโครงสร้างหรือวัสดุประกอบ คลาดเคลื่อนจากแบบก่อสร้างมาก ผิดปกติ
๗. จำนวนของงานไม่ครบถ้วนตามแบบก่อสร้าง

เราสองคน ต้องไปคอยเฝ้าระวังตรวจสอบการทุจริตงานก่อสร้างในท้องถิ่นของเราแล้ว ก่อนที่จะเกิดการทุจริตไปซะก่อน และทำให้ประชาชนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกไม่คงทนถาวรอย่างที่ควรจะเป็น

นอกจากวิธีการตรวจสอบในเบื้องต้นและข้อสังเกตแล้ว ประชาชนสามารถตรวจสอบข้อกำหนดของโครงการก่อสร้าง ที่หน่วยงานได้ติดตั้งแผ่นป้ายแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับงานก่อสร้าง ดังนี้

กรณีงานก่อสร้างสาธารณูปโภคที่ต้องขุดเจาะถนนหรือทางเท้า ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรุงเทพมหานคร

หน่วยงานเจ้าของงานจะกำหนดให้ผู้รับจ้างติดตั้งแผ่นป้ายแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับงานก่อสร้างไว้ ณ บริเวณสถานที่ก่อสร้าง โดยในแผ่นป้ายจะมีรายละเอียดดังนี้

๑. ชื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการ สถานที่ติดต่อ และหมายเลขโทรศัพท์ พร้อมดวงตราหน่วยงานเจ้าของโครงการ
๒. ประเภทและชนิดของสิ่งก่อสร้าง
๓. ลักษณะงานก่อสร้าง
๔. ชื่อ ที่อยู่ ผู้รับจ้าง หรือหน่วยงานที่ก่อสร้าง พร้อมหมายเลขโทรศัพท์
๕. ระยะเวลาเริ่มต้นและระยะเวลาสิ้นสุดของงานหรือโครงการ
๖. วงเงินค่าก่อสร้าง
๗. ชื่อเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ผู้ควบคุมงาน พร้อมหมายเลขโทรศัพท์
๘. ชื่อเจ้าหน้าที่ของบริษัทวิศวกรที่ปรึกษาผู้ควบคุมงาน พร้อมหมายเลขโทรศัพท์
๙. กำลังก่อสร้างด้วยเงินภาษีอากรของประชาชน

ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ว่าโครงการก่อสร้างของกรุงเทพมหานคร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ จะติดต่อได้อย่างไรบ้าง ระยะเวลาก่อสร้างสิ้นสุดเมื่อใด เกินระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ผู้รับจ้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้อนุมัติโครงการหรือไม่

สำหรับโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล และ อบต.) ที่มีค่างานตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป จะต้องติดตั้งแผ่นป้ายแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับงานก่อสร้าง ดังนี้

กรณีแผ่นป้ายในระหว่างการดำเนินการก่อสร้าง (ป้ายชั่วคราว) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพร้อมหมายเลขโทรศัพท์
๒. ประเภทและชนิดของสิ่งก่อสร้าง
๓. ปริมาณงานก่อสร้าง
๔. ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ของผู้รับจ้าง
๕. ระยะเวลาเริ่มต้น และระยะเวลาสิ้นสุด รวมระยะเวลาการก่อสร้างทั้งสิ้น
๖. วงเงินงบประมาณที่ก่ตั้งไว้หรือเงินที่ได้รับ
๗. ราคาากลางค่าก่อสร้าง
๘. วงเงินค่าก่อสร้างตามที่ได้ลงนามในสัญญาจ้าง
๙. ชื่อกรรมการตรวจการจ้างและผู้ควบคุมงานพร้อมหมายเลขโทรศัพท์

กรณีแผ่นป้ายภายหลังการก่อสร้างแล้วเสร็จ (ป้ายถาวร) อย่างน้อยต้องมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. ประเภทและชนิดของสิ่งก่อสร้าง
๓. ปีงบประมาณที่ทำการก่อสร้าง
๔. วงเงินก่อสร้างและแหล่งวงเงินที่ก่อสร้าง
๕. ระยะเวลาที่ผู้รับจ้างประกันความชำรุด บกพร่องตามสัญญา (กำหนดวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดการรับประกัน)

โดยประชาชนสามารถตรวจสอบได้เช่นกัน ว่าโครงการก่อสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบจ. เทศบาล และ อบต.) หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ จะติดต่อได้อย่างไรบ้าง ระยะเวลาก่อสร้างสิ้นสุดเมื่อใด เกินระยะเวลาที่กำหนดหรือไม่ ผู้รับจ้างมีส่วนได้ส่วนเสียกับผู้อนุมัติโครงการหรือไม่

ตัวอย่างการทุจริตงานก่อสร้าง

ตัวอย่างที่ ๑ เทศบาล ว. ทำสัญญาจัดจ้าง บริษัท ส. ในการก่อสร้างถนนคอนกรีต โดยตามแบบก่อสร้างที่กำหนดในสัญญา ต้องเทคอนกรีตหนา ๒๐ ซม. แต่ปรากฏว่า ผู้รับเหมาเทคอนกรีตหนาเพียง ๘ ซม. ทำให้คณะกรรมการตรวจรับงานไม่ยอมลงชื่อตรวจรับงาน และทำหนังสือแย้งว่าการก่อสร้างผิดแบบแปลนของเทศบาลฯ ให้ทำการแก้ไข และไม่สามารถเบิกจ่ายเงินให้ผู้รับเหมาได้ แต่นายกเทศมนตรีกลับอนุมัติให้มีการเบิกจ่ายเงินแก่ผู้รับจ้าง และพอก่อสร้างเสร็จได้เพียง ๓ เดือน ปรากฏว่าถนนแตกร้าว จากการตรวจสอบจากประชาชนโดยการเอาไม้บรรทัดไปวัดความหนาของถนน ก็รู้ว่ามีกรทุจริต โดยผู้รับเหมาใช้วิธีการเททรายตรงกลางถนนให้ปูนคล้ายหลังเต่า ส่วนริมขอบถนนก็ทำให้น้ำ ๒๐ ซม. เพื่อพรางตาประชาชน

ตัวอย่างที่ ๒ องค์การบริหารส่วนตำบล ข. ทำสัญญาจัดจ้าง บริษัท ค. ในการก่อสร้างโครงการก่อสร้างถนนแอสฟัลต์ติก พร้อมปรับปรุงก่อสร้างทางระบายน้ำและบ่อพัก โดยในแบบสัญญาจ้างกำหนดให้การก่อสร้างถนนฯ มีความยาว ๔๓ เมตร กว้าง ๔ เมตร หนา ๑๐ ซม. ระยะเวลาสิ้นสุดของโครงการ คือ วันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ แต่ปรากฏว่า ผู้รับเหมาทำจริงๆ ไม่ได้มาตรฐานตามแบบแปลน วัดความยาวได้แค่ ๔๐ เมตร กว้างแค่ ๓.๕ เมตร และวัดความหนาโดยเฉลี่ยเพียง ๗ - ๘ ซม. และก่อสร้างไม่แล้วเสร็จตามที่กำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของโครงการ ล่วงเลยเวลามาเป็นเวลา ๓ เดือน

พลังของประชาชนสำคัญที่สุด คิดกันดูว่า ถ้าเงินที่ถูกทุจริตไป นำมาช่วยเหลือประชาชนที่ยากไร้ให้มีที่ดินทำกิน สร้างถนนหนทางที่มีคุณภาพ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ จะได้มากมายขนาดไหน

ใช่แล้วครับ แต่ในบทต่อไป ผมมีตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่นด้านการป้องกันการทุจริต ตามผมมาดูแลแนวทางการป้องกันการทุจริตของหน่วยงานดังกล่าวกันเลย

บทที่ ๔

ตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการป้องกันการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช. ได้ดำเนินการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดีเด่น ด้านการป้องกันการทุจริต เพื่อส่งเสริม สนับสนุนให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารราชการโดยยึดหลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มากมายที่ผลงานดีเด่น จึงได้คัดเลือกมา ๓ แห่ง เพื่อเป็นตัวอย่าง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด แม่ฮ่องสอน และเทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี มีรายละเอียด ดังนี้

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัดกระบี่

ได้รับรางวัลปี ๒๕๕๔ โดยใส่ใจทุกขั้นตอนของ กิจกรรมหรือโครงการ ให้เป็นไปด้วยความโปร่งใส เน้น ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตรวจสอบ โดยได้จัดทำคู่มือ การตรวจสอบกระบวนการทำงานของท้องถิ่นและเทคนิค การตรวจสอบและควบคุมงานก่อสร้างถนนผิวจราจร เพื่อเป็นความรู้แก่ประชาชน มีรายละเอียดดังนี้

เทคนิคการตรวจสอบและควบคุมงานก่อสร้างถนนของ อบจ. กระบี่

โครงสร้างของถนนที่จะก่อสร้าง มีลักษณะทั่วไป อยู่ ๓ แบบ คือ

แบบที่ ๑ ถมดินยกระดับตัวถนนใหม่ (ระดับก่อสร้างถนนใหม่จะสูงกว่าระดับดินเดิม)

แบบที่ ๒ ตัดดินตัวถนนให้ต่ำลง (ระดับก่อสร้างถนนใหม่จะต่ำกว่าระดับดินเดิม)

แบบที่ ๓ มีทั้งถมยกระดับและตัดดินให้ต่ำลง

โดยลักษณะโครงสร้างถนนลาดยางทั้ง ๓ แบบ จะมีผลกับราคาก่อสร้างและ การตรวจสอบควบคุมงานที่แตกต่างกันไป

ขั้นตอนการปฏิบัติงานและเทคนิคในการตรวจสอบและควบคุม

ขั้นตอนที่ ๑ บุกเบิกถนน

ต้องตรวจสอบแนวกึ่งกลางถนนตามแบบแปลนที่กำหนด พร้อมทั้งวางแนวเขตทางออกไปข้างละ ๗.๕๐ เมตร จากจุดกึ่งกลางถนน หากที่ดินใดมีอาสิน (ผลประโยชน์รายได้อันเกิดจากต้นไม้) อยู่ในเขตก่อสร้างจะต้องประสานเจ้าของที่ดินอีกครั้งก่อนรื้อถอน ตรวจสอบว่ามีสาธารณูปโภค อยู่ในเขตก่อสร้างหรือไม่ ถ้ามีต้องประสานกับหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่อทำการเคลื่อนย้าย

จากนั้น ผู้รับจ้างจะใช้เครื่องจักรกลทำการบุกเบิก โคนต้นไม้ กำจัดวัชพืชตลอดเส้นทาง ผู้ควบคุมงานและผู้ตรวจสอบต้องตรวจสอบว่าผู้รับจ้างได้โคนต้นไม้กำจัดวัชพืชจนหมด หากบริเวณก่อสร้างมีลักษณะเป็นดินอ่อน ให้ขุดออกและใช้วัสดุที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ถมแทน

ต่อมาจะวางระบบระบายน้ำ โดยเทคอนกรีตรองพื้นท่อหนาประมาณ ๕ ซม. เมื่อวางท่อแล้วจะต้องยาแนวท่อ โดยด้านนอกยาแนวข้างบนและด้านในยาแนวด้านล่างท่อ ส่วนระดับวางท่อจะวางตามแบบแปลนที่กำหนดหรือตามดุลยพินิจของผู้ควบคุมงาน

ขั้นตอนที่ ๒ งานดินคันทาง

ผู้รับจ้างจะทำการตัดดิน ถมดิน ให้ได้ระดับก่อสร้างตามแบบแปลนที่กำหนด โดยอาจใช้ดินในสายทางที่ได้จากการตัดมาถมในส่วนที่ต้องการถมหรือจะนำดินจากแหล่งอื่นๆ นอกสายทางที่ก่อสร้างได้ แต่ผู้รับจ้างจะต้องส่งตัวอย่างดินที่จะใช้ให้ทางราชการทดสอบ หากได้คุณสมบัติตามที่กำหนด จึงจะอนุญาตให้ผู้รับจ้างนำไปใช้ได้ตัดดินและถมดินนั้น ผู้รับจ้างจะใช้เครื่องจักรกลที่เหมาะสม ทำการเกรดบดอัดจนได้ระดับและความแน่นที่กำหนด เสร็จแล้วก็จะแจ้งผู้ควบคุมงานให้เข้าไปตรวจสอบ

ระดับและทดสอบความหนาแน่น โดยทดสอบทุกระยะ ๑๐๐ ม. สลับเป็นพื้นปลา มีวิธีการดังนี้

เจาะดินตรงที่มีการทดสอบขนาดหลุมกว้าง ๑๐ ซม. และลึกประมาณ ๑๐ - ๑๕ ซม. นำดินที่ได้มาชั่งน้ำหนักและคิดค่าปริมาตร และความหนาแน่นของดิน และนำมาเทียบกับค่าที่ได้จากการทดสอบคุณสมบัติในห้องทดลอง หากการทดสอบผ่าน ก็จะอนุญาตให้ผู้รับจ้างทำงานขั้นตอนต่อไปได้

วิธีการตรวจสอบชั้นงานดินคันทางนั้น จะต้องทำการตรวจสอบระดับ ความกว้างของดินคันทางให้ถูกต้องตามแบบแปลนที่กำหนด

ขั้นตอนที่ ๓ งานชั้นรองพื้นทาง (ชั้นดินลูกรัง)

ผู้รับจ้างต้องแจ้งแหล่งวัสดุดินลูกรังที่จะใช้ในการก่อสร้าง และต้องนำตัวอย่างวัสดุมาทดสอบว่า มีคุณสมบัติตามที่กำหนดหรือไม่

ผู้รับจ้างจะลงวัสดุดินลูกรัง และจะใช้เครื่องจักรกลที่เหมาะสมทำการเกรดบดอัดจนได้ระดับและความแน่นตามที่กำหนด และบางครั้งอาจต้องใช้น้ำเพิ่มความชื้นในวัสดุลูกรังเพื่อให้การบดอัดมีประสิทธิภาพมากขึ้น สำหรับชั้นรองพื้นทางวัสดุดินลูกรังต้องมีความหนาไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม. เมื่อทำการก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว จะต้องมีการผิวหน้าเรียบแน่นสม่ำเสมอและจะแจ้งผู้ควบคุมงานเข้าไปตรวจสอบความหนาแน่นต่อไป

การทดสอบความหนาแน่นในสนามชั้นรองพื้นทางจะทำการทดสอบทุกระยะ ๑๐๐ ม. สลับเป็นพื้นปลา โดยวิธีการเช่นเดียวกับงานชั้นดินคันทาง หากการทดสอบผ่าน ก็จะอนุญาตให้ผู้รับจ้างทำงานขั้นตอนต่อไปได้

วิธีการตรวจสอบชั้นงานรองพื้นทางจะต้องตรวจสอบระดับความกว้างให้ถูกต้องตามแบบแปลนที่กำหนดและความหนาของงานรองพื้นทางไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม.

ขั้นตอนที่ ๔ งานชั้นพื้นทาง (ชั้นพื้นหินคลุก)

ผู้ควบคุมงานต้องตรวจสอบความเรียบร้อยของชั้นรองพื้นทาง (ชั้นดินลูกรัง) ให้ถูกต้องก่อน และผู้รับจ้างจะต้องนำตัวอย่างวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง (หินคลุก) ไปทดสอบว่ามีคุณสมบัติตามที่กำหนดหรือไม่ โดยต้องมีหนังสือรับรองจากทางราชการ ถึงจะนำวัสดุไปใช้ในการก่อสร้างได้ในการก่อสร้างชั้นพื้นทางนั้น ผู้รับจ้างจะลงวัสดุ หินคลุก และใช้เครื่องจักรกลที่เหมาะสมทำการเกรดบดอัดจนได้ระดับและความแน่น ตามที่กำหนด บางครั้งต้องพ่นน้ำผสมคลุกเคล้าให้มีความชื้น เมื่อทำการก่อสร้างเสร็จจะ เรียบร้อย ผิวพื้นทางต้องมีหน้าเรียบสม่ำเสมอและความหนาของวัสดุหินคลุกต้อง ไม่น้อยกว่า ๒๐ ซม.

การทดสอบความหนาแน่นของชั้นพื้นทาง ในสนามจะทำการทดสอบทุกระยะ ๑๐๐ ม. สลับเป็น พื้นปลา โดยวิธีการเช่นเดียวกับงานชั้นดินคันทาง และชั้นรองพื้น ซึ่งหากการทดสอบผ่านก็จะอนุญาต ให้ผู้รับจ้างทำงานขั้นตอนต่อไป วิธีการตรวจสอบชั้น พื้นทาง จะต้องตรวจสอบระดับความกว้างให้ถูกต้อง ตามแบบแปลนที่กำหนดและความหนาของงานหินคลุกชั้นพื้นทาง ๒๐ ซม.

ขั้นตอนที่ ๕ งาน PRIME COAT และงานผิวจราจร ASPHALTIC CONCRETE

๕.๑ งานลาดแอสฟัลต์ PRIME COAT

คือ การลาดยางแอสฟัลต์ลงบนพื้นทางที่ได้เตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว เพื่อให้วัสดุ ผิวหน้าของพื้นทางยึดเกาะได้ดีและป้องกันไม่ให้น้ำซึมเข้าไปในพื้นทาง แอสฟัลต์เหลว ที่นำมาใช้ต้องมีคุณสมบัติผ่านการทดสอบตามมาตรฐานแอสฟัลต์แต่ละประเภท

พื้นทางที่จะลาดแอสฟัลต์ต้องกวาดและเป่าเศษวัสดุออกด้วยเครื่องจักร หรือวิธีอื่นที่ผู้ควบคุมงานเห็นสมควร ถ้าผิวหน้าพื้นทางแห้งให้พรมน้ำบางๆ เล็กน้อก่อน ลาดยาง การลาดยางควรลาดให้เต็มความกว้างของถนน หากจำเป็นจะต้องลาดยางทีละ ครั้งของความกว้างหรือทีละช่องทางวิ่งก็ได้ หลังจากลาดยางแล้วห้ามมิให้ขุดยานวิ่งผ่าน เข้าไปเด็ดขาด

๕.๒ งานผิวจราจร ASPHALTIC CONCRETE

คือ การปูผิวจราจรด้วยวัสดุแอสฟัลต์ติกคอนกรีต การนำวัสดุแอสฟัลต์ติกคอนกรีตจากเครื่องผสมหรือโรงงานผสมไปยังที่ลงผิวทางให้ขนส่งโดยรถบรรทุกเท้าย และทาด้วยน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันพาราฟิน เพื่อกันไม่ให้วัสดุแอสฟัลต์ติกคอนกรีต ติดพื้นรถ ถ้าวางขนส่งไกลต้องใช้ผ้าใบคลุมวัสดุ เพื่อมิให้อุณหภูมิต่ำกว่าที่กำหนด เมื่อถึงสถานที่ก่อสร้าง การลงผิวทาง ต้องระวังไม่ให้เกิดการแยกตัวเป็นชั้นๆ ให้บดทับครั้งแรกด้วยรถบดล้อเหล็ก ๒ ล้อ หรือรถบดล้อเหล็ก ๓ ล้อ การบดทับครั้งแรกต้องมีน้ำหล่อเพื่อกันไม่ให้วัสดุแอสฟัลต์ติกติดล้อรถ เมื่อบดทับครั้งแรกเรียบร้อยแล้วให้ตามด้วยรถดยงทันที เมื่อแน่ใจว่าผิวทางแอสฟัลต์ติกคอนกรีตมีความแน่นตามต้องการแล้วให้บดทับครั้งสุดท้าย

วิธีการตรวจสอบ จะต้องวัดความกว้างตัวถนนให้ถูกต้องตามแบบแปลนที่กำหนด และสุ่มเก็บตัวอย่างวัสดุโดยการเจาะตัดตัวอย่างแอสฟัลต์ติก คอนกรีตที่ลงบนผิวทางแล้ว เพื่อทำการทดสอบ เมื่อเจาะตัดตัวอย่างบนผิวทางออกจะต้องนำวัสดุแอสฟัลต์ติกคอนกรีตที่ผสมเสร็จใหม่ๆ มาใส่ในบริเวณที่เจาะตัดออกไปจากผิวทาง สำหรับผิวจราจรแอสฟัลต์ติกคอนกรีตต้องมีความหนาไม่น้อยกว่า ๕ ซม.

ขั้นตอนที่ ๖ งานอุปกรณ์สัญญาณจราจร

งานอุปกรณ์สัญญาณจราจรเป็นสัญญาณเตือนเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ และอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นก่อนล่วงหน้าและเป็นสัญลักษณ์ในการนำทางเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

งานหลักนำโค้ง เป็นเครื่องป้องกันอันตรายและเป็นสัญลักษณ์นำทางในตอนกลางคืน

งานหลักกิโลเมตร เป็นเครื่องหมายบ่งบอกระยะทางและสถานที่งานป้ายโครงการ เป็นสัญลักษณ์บอกสถานที่ตั้งของถนน

การตรวจสอบงานอุปกรณ์สัญญาณจราจร จะต้องทำการนับจำนวนให้ถูกต้องตามแบบแปลนที่กำหนด

๒. องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ได้รับรางวัลปี ๒๕๕๓ โดยเน้นการมีส่วนร่วมการตรวจสอบจากภาคส่วนต่างๆ บริหารงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผย โดยได้จัดทำมาตรการและช่องทางให้ภาคส่วนต่างๆ เข้ามาตรวจสอบการปฏิบัติงานเครื่องจักรกลขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน และการเบิกน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในการปฏิบัติงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในการนำเครื่องจักรกลออกมาปฏิบัติงานในแต่ละโครงการ องค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน จะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานในพื้นที่ เช่น นายอำเภอ สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแม่ฮ่องสอน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วัด โรงเรียน ฯลฯ ร่วมติดตาม ตรวจสอบ ให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานของเครื่องจักรกล และในการปฏิบัติงานของเครื่องจักรกล จะมีการเบิกน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน โดยจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการเบิกจ่าย และมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

๑. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการเบิกน้ำมันเชื้อเพลิงตามแบบ (แบบ ๑)

๒. เจ้าหน้าที่จ่ายน้ำมันให้กับเครื่องจักรกลแต่ละชนิด โดยจะต้องลงรายละเอียดในใบกำกับการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง (แบบ ๒) ทุกครั้งที่จ่าย โดยในกำกับการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง จะระบุรายละเอียดโครงการที่เครื่องจักรกลปฏิบัติงาน, ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน, เบิกครั้งที่เท่าไร จำนวนกี่ลิตร, มีรายการจ่ายให้รถอะไร ทะเบียน และจำนวนกี่ลิตร, รวมจ่ายน้ำมันครั้งนี้จำนวนกี่ลิตร คงเหลือกี่ลิตร, ลงลายมือชื่อผู้จ่ายน้ำมัน และลงลายมือชื่อผู้รับทราบการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง (ซึ่งมาจากหน่วยงาน ประชาชนในพื้นที่ ที่ออกปฏิบัติงานตามที่ได้ทำหนังสือแจ้งไว้แล้ว)

๓. การปฏิบัติงานแล้วเสร็จสรุปยอดการเบิกจ่าย พร้อมรายงานการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเสนอผู้บริหารทราบ

๓. เทศบาลตำบลหนองบัว จังหวัดกาญจนบุรี

ได้รับรางวัลปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕ โดยเน้นการบริหารโดยใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ดำเนินงานอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ภายใต้วิสัยทัศน์ การป้องกันการทุจริต คือ “ใช้งบประมาณคุ้มค่า โปร่งใส ตรวจสอบได้ เน้นการมีส่วนร่วม”

เทศบาลฯ ได้ให้ความสำคัญกับการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้หลักคุณธรรมความซื่อตรง และได้กำหนดมาตรการดังนี้

๑. จัดทำบัญชีรายชื่อผู้มาซื้อเอกสารสอบราคา, ประกวดราคา และวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วแต่กรณี เป็นรายตัวเฉพาะรายโดยไม่รวมอยู่ในใบเดียวกัน เพื่อป้องกันการเผยแพร่ข้อมูลผู้ซื้อเอกสารและป้องกันการติดต่อสมยอมกันในการยื่นเสนอราคา

๒. กำหนดราคากลางงานก่อสร้างอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและมีความซื่อตรง โปร่งใส โดยแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางจากเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญและมีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดให้ผู้ค้าได้ทราบเพื่อยับยั้งป้องกันไม่ให้เกิดการสมยอมการเสนอราคา ขณะเดียวกันยังมีส่วนยับยั้งไม่ให้ผู้ค้าที่เข้าร่วมเสนอราคา ฉวยโอกาส รวมเอาค่าใช้จ่ายในลักษณะที่เป็นสินบนให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐมารวมไว้ในราคาที่เสนอด้วย

๓. ถ่ายภาพกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอนและการจัดซื้อจัดจ้างทุกฏีการวมทั้งถ่ายภาพพัสดุที่ซื้อหรือจ้างติดแนบฎีกาทุกครั้งเพื่อเป็นหลักฐานว่ามีการจัดซื้อจัดจ้างจริง

๔. ประทับตราหน่วยงานของเทศบาลกำกับด้านหัวกระดาษใบเสนอราคาทุกใบ (โดยตราประทับจะมีตำหนิ) เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ซื้อเอกสารนำไปถ่ายเอกสารเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการยื่นซองไม่สามารถจัดทำเอกสารได้หลายชุดและเลือกเอกสารในการยื่นซองได้ และทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้ความร่วมมือกับผู้ค้าในการรับซองเสนอราคา

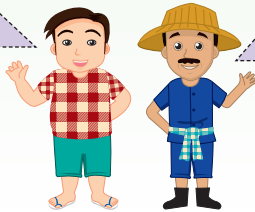
๕. แต่งตั้งผู้แทนชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง โดยผ่านกระบวนการประชาคมหมู่บ้าน ทั้งคณะกรรมการเปิดซองสอบราคาและคณะกรรมการตรวจการจ้าง คณะละ ๒ คน

๖. จัดประชุมให้ความรู้แก่คณะกรรมการ เมื่อมีการจัดซื้อจัดจ้างทุกครั้ง เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และการตรวจการจ้าง ในแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียด โดยในการดำเนินการจะเน้นหลักคุณธรรม ความซื่อตรงเป็นหลัก

นี่เป็นเพียงตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๓ แห่ง จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกมากมาย ที่ได้รับรางวัลจากทั้ง สำนักงาน ป.ป.ช. หรือองค์กรอื่นๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งอื่น สามารถนำไปพิจารณาปรับใช้ได้

ทิดได้...หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งมีการทำคู่มือหรือมีมาตรการป้องกันการทุจริต และพนักงานทุกคนปฏิบัติตามก็ดีสิ จะได้เพิ่มความโปร่งใส และเพิ่มช่องทางการตรวจสอบจากประชาชนมากยิ่งขึ้น

ใช่แล้วทิดเต้ แต่หากประชาชนตรวจสอบแล้วพบว่าเจ้าหน้าที่รัฐกระทำการทุจริตหรือร่ำรวยผิดปกติสามารถร้องเรียนไปยังหน่วยงานที่รับผิดชอบได้เดี๋ยวเราไปถามเจ้าหน้าที่ในบทต่อไปกันเลย

บทที่ ๕

วิธีการร้องเรียนและช่องทาง การร้องเรียนการทุจริต

เจ้าหน้าที่ครับ หากประชาชนพบเห็นเจ้าหน้าที่รัฐ
ทุจริตหรือร่ำรวยผิดปกติ สามารถร้องเรียนได้ที่ไหน
และมีวิธีการอย่างไร ?

สามารถร้องเรียนเข้ามาที่ สำนักงาน ป.ป.ช. ได้เลย โดยมีวิธีการดังนี้

๑. ทำเป็นหนังสือ “เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.”
สำนักงาน ป.ป.ช. เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ หรือส่งที่สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด หรือ
ส่งมาที่ตู้ ปณ. ๑๐๐ ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
๒. กล่าวหาด้วยวาจาต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สำนักงาน ป.ป.ช. หรือ
สำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดโดยตรง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทำการบันทึก
คำกล่าวหาไว้เป็นพยานหลักฐาน
๓. ร้องเรียนผ่านเว็บไซต์สำนักงาน ป.ป.ช. www.nacc.go.th

โดยในคำกล่าวหา ต้องมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ชื่อ - สกุล ที่อยู่ และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้กล่าวหา
๒. ชื่อ - สกุล ตำแหน่ง สังกัด ของผู้ถูกกล่าวหา
๓. ระบุข้อกล่าวหาการกระทำความผิด
๔. บรรยายการกระทำความผิดอย่างละเอียดตามหัวข้อ ดังนี้
 - ๔.๑ หากเป็นการกระทำความผิดต่อหน้าที่ การกระทำความผิด
ต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการ
ยุติธรรม จะต้องระบุว่า การกระทำความผิดเกิดขึ้นเมื่อใด มีขั้นตอนหรือ
รายละเอียดการกระทำความผิดอย่างไร มีพยานบุคคลรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่
(ถ้าไม่สามารถนำมาได้ให้ระบุว่าใครเป็นผู้เก็บรักษา และในเรื่องนี้ได้ร้องเรียน
ต่อหน่วยงานใด หรือยื่นฟ้องต่อศาล เมื่อใด และผลเป็นประการใด

๔.๒ หากเป็นการกล่าวหาว่าร้ายยฉิดปกติ หรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นฉิดปกติ จะต้องระบุว่า ฐานะเดิมของผู้ถูกกล่าวหา และภรรยาหรือสามี รวมทั้งบิดามารดาของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างไร ผู้ถูกกล่าวหา และภรรยาหรือสามี มีอาชีพอื่น ๆ หรือไม่ ถ้ามีอาชีพอื่นแล้วมีรายได้มากน้อยเพียงใด และทรัพย์สินที่จะแสดงให้เห่นว่าร้ายยฉิดปกติมีอะไรบ้าง เช่น

- บ้าน มีจำนวนกี่หลัง ตั้งอยู่ที่ใด (เลขที่บ้าน ถนน ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด) ซื่อเมื่อใด และราคาขณะซื่อเท่าใด
- ที่ดิน มีจำนวนกี่แปลง ตั้งอยู่ที่ใด (ถนน ซอย ตำบล/แขวง อำเภอ/เขต จังหวัด) ซื่อเมื่อใด และราคาขณะซื่อเท่าใด
- รถยนต์ มีจำนวนกี่คัน ยี่ห้อ รุ่น สี หมายเลขทะเบียนรถ ซื่อเมื่อใด จากใคร และราคาขณะซื่อเท่าใด
- มีเงินฝากที่ธนาคารใด สาขาใด
- ทรัพย์สินอื่นๆ

ที่สำคัญที่สุด คือ ต้องให้ข้อมูลเกี่ยวกับซื่อ - สกุล ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ ของผู้กล่าวหาที่สามารถติดต่อได้อย่างชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับเพื่อยืนยันการกล่าวหา ร้องเรียน ขอทราบซื่อเท็จจริงเพิ่มเติมให้ชัดเจนสามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือรายงานผลให้ผู้กล่าวหาทราบ **ทั้งนี้ ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับที่สุด**

กรณีไม่เปิดเผยซื่อ - สกุลจริง ถือว่าเป็น “บัตรสนเท่ห้” แต่จะต้องระบุพยานหลักฐานที่ชัดเจนเพียงพอที่จะดำเนินการไต่สวนซื่อเท็จจริงได้ ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจจะรับไว้พิจารณา

ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. จะรายงานผลกลับไปยังผู้กล่าวหาให้ทราบความคืบหน้าเป็นระยะๆ แต่หากประชาชนประสงค์จะติดตามเรื่องร้องเรียนก็สามารถติดตามได้ทางนี้เลย

๑. ทางเว็บไซต์ www.nacc.go.th หัวข้อ ติดตามเรื่องร้องเรียน
๒. ทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๒๐๕
๓. ติดต่อด้วยตนเองที่สำนักงาน ป.ป.ช. หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัด

ทั้งนี้ โปรดจำเลขรับเรื่องจากสำนักงาน ป.ป.ช. /วัน เดือน ปี ที่ยื่นเรื่อง / ชื่อ - สกุล เรื่อง ของผู้ถูกกล่าวหา ด้วยนะครับ

นอกจากนี้ ยังสามารถร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบไปยังหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๑. ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สายด่วนทำเนียบรัฐบาล ๑๑๑๑ บริการรับแจ้งเรื่องร้องทุกข์ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง หรือร้องเรียนผ่านทาง โทร. ๐ ๒๒๘๓ ๑๒๗๑-๘๔ โทรสาร ๐ ๒๒๘๓ ๑๒๘๖-๗
๒. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โทร. ๐ ๒๒๗๑ ๘๐๐๐
๓. สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๙๑๐๐ หรือ ๑๖๗๖
๔. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กระทรวงยุติธรรม (ป.ป.ท.) สายด่วน โทร. ๑๒๐๖
๕. ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย สายด่วน โทร. ๐ ๒๒๔๑ ๙๐๐๐
๖. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๗. พนักงานสอบสวน ณ สถานีตำรวจในเขตอำนาจสอบสวน โดยพนักงานสอบสวนจะส่งเรื่องไปยังสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อดำเนินการต่อไป

เราสองคน ต้องขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มากมายนะคะ ที่มาให้ความรู้กับพวกเรา ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต การเฝ้าระวังตรวจสอบการทุจริตการดำเนินงานของภาครัฐในเบื้องต้น วิธีการร้องเรียน รวมถึงความรู้อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ด้วยความยินดีครับ ทிடโต้้ง ทิดเต้ ถึงเวลาแล้วที่เราต้องช่วยกันเพื่อประเทศชาติของเรา เพื่อบ้านเมืองของเรา

ทิดโต้้ง ทิดเต้ ว่าใหม่ ..การทุจริตที่เพิ่มมากขึ้น สาเหตุสำคัญเกิดจากวิธีการคิดของคนที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว และหากต้องการให้การทุจริตลดน้อยลง ก็เพียงเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมให้มากขึ้นแค่นั้นเอง

เห็นด้วยเลยครับ เราสามคน ต้องขอเชิญชวนพี่น้องประชาชนทุกคน มาร่วมกันเฝ้าระวังตรวจสอบการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ด้วยนะคะ

เด็กนักเรียน จำนวนถึง ๔๒,๘๕๗,๑๔๓ คน
(เฉลี่ย ๗,๐๐๐ บาท/คน/ปี)
มีชุดนักเรียน จำนวน ๕ ชุด
(ชุดนักเรียน,ชุดลูกเสือ เนตรนารี,ชุดพละ)
รองเท้า (นักเรียน,ลูกเสือ เนตรนารี,พละ)
กระเป๋านักเรียน ตำราเรียน สมุด
อุปกรณ์เครื่องเขียน รวมทั้ง อาคารเรียน
อาหารกลางวัน คอมพิวเตอร์ ฯลฯ

โรงพยาบาลมีอาคารรองรับ
ผู้ป่วย ๘ ชั้น พร้อมเตียงคนไข้
จำนวน ๓๒๐ เตียง
ราคา ๑๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
จำนวน ๒,๔๐๐ อาคาร
สามารถรองรับผู้ป่วยได้
๗๗๗,๖๐๐ คน

หยุดทุจริตได้
ประเทศไทย จะได้อะไร ?????
ถ้าเราไม่สูญเสียเงินจากการทุจริต
กว่า สามแสนล้านบาท
เงินจำนวนนี้สามารถทำอะไรได้บ้าง

ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก
(ราคา ๕,๓๔๐,๖๐๐ บาท / กิโลเมตร)
สำหรับอำนวยความสะดวกในการเดินทาง
จำนวนถึง ๕๖,๑๗๓.๕ กิโลเมตร

อื่นๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน
ใช่หรือไม่ ???

แบบการร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐทุจริต / ร่ำรวยผิดปกติ

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลของผู้กล่าวหา

ชื่อ - นามสกุล

รหัสบัตรประชาชน

ที่อยู่ หมู่ที่ ซอย

ถนน ตำบล

อำเภอ จังหวัด

โทรศัพท์ E-mail

อาชีพ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลของผู้ถูกกล่าวหา

ชื่อ - นามสกุล

ตำแหน่ง ระดับ

สังกัดของผู้ถูกกล่าวหา

กรม กระทรวง

จังหวัดที่เกิดเหตุ

ข้อกล่าวหา

ส่วนที่ ๓ พฤติการณ์การกระทำการทุจริตตามข้อกล่าวหาโดยละเอียด (โปรดระบุวัน เวลา สถานที่ของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พยานบุคคลหรือพยานหลักฐานอื่นๆ ที่สามารถตรวจสอบได้ และหากมีเอกสารหลักฐาน ให้แนบมาด้วย)

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อผู้กล่าวหา

แบบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

ส่วนที่ ๑ ผู้ให้ข้อมูล

ชื่อ - นามสกุล

ที่อยู่ หมู่ที่ ซอย

ถนน ตำบล

อำเภอ จังหวัด

โทรศัพท์ E-mail

อาชีพ

ส่วนที่ ๒ ความพึงพอใจเกี่ยวกับชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ

มาก

ปานกลาง

น้อย

ท่านสามารถนำชุดความรู้ฯ ไปใช้ประโยชน์ในการ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เรื่องที่ยากให้สำนักงาน ป.ป.ช. ทำชุดความรู้ฯ ในเล่มต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

รายชื่อคณะกรรมการ ป.ป.ช.

๑. นายปานเทพ	กล้าณรงค์ราญ	ประธานกรรมการ ป.ป.ช.
๒. นายประสาท	พงษ์ศิวกาย	กรรมการ ป.ป.ช.
๓. ศาสตราจารย์ ดร.ภักดี	โพธิศิริ	กรรมการ ป.ป.ช.
๔. ศาสตราจารย์ (พิเศษ) วิชา	มหาคุณ	กรรมการ ป.ป.ช.
๕. นายวิชัย	วิวิตเสวี	กรรมการ ป.ป.ช.
๖. นายปรีชา	เลิศกมลมาศ	กรรมการ ป.ป.ช.
๗. พลตำรวจเอก สถาพร	หลาวทอง	กรรมการ ป.ป.ช.
๘. นายณรงค์	รัฐอมฤต	กรรมการ ป.ป.ช.
๙. นางสาวสุภา	ปิยะจิตติ	กรรมการ ป.ป.ช.

**คณะอนุกรรมการเสริมสร้างทัศนคติค่านิยมในความซื่อสัตย์สุจริต
สำนักงาน ป.ป.ช.**

๑.	นายก้านรงค์	จันทิก	ประธานอนุกรรมการ
๒.	นายจิระพงษ์	สิวาระวิโรจน์	อนุกรรมการ
๓.	นางชลรส	นงศ์ภา	อนุกรรมการ
๔.	พลอากาศตรี นายแพทย์	บุญเลิศ จุลเกียรติ	อนุกรรมการ
๕.	นายบุญสม	นาวานุเคราะห์	อนุกรรมการ
๖.	นายพนม	พงษ์ไพบุลย์	อนุกรรมการ
๗.	นายพะนอม	แก้วกำเนิด	อนุกรรมการ
๘.	นางสุคนธ์	สินธพานนท์	อนุกรรมการ
๙.	นางสาวดวงพร	รุจิเรช	อนุกรรมการ
๑๐.	นายวุฒิสาร	ต้นไชย	อนุกรรมการ
๑๑.	นางสาวนราทิพย์	พุ่มทรัพย์	อนุกรรมการ
๑๒.	นายบุญสนอง	บุญมี	อนุกรรมการ
๑๓.	นายภาส	ภาสสิทธิ์	อนุกรรมการ
๑๔.	รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
(นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร)		อนุกรรมการและเลขานุการ
๑๕.	ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคการเมือง
(นายบุญแสง ชีระภากร)		อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๖.	ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาคประชาสังคม
และการพัฒนาเครือข่าย
(นายมนต์ชัย วสุวัต)		อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗.	ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ
(นายธิติ เมฆาวิชย์)		อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

**คณะกรรมการจัดทำชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ
สำนักงาน ป.ป.ช.**

๑. นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร ประธานคณะกรรมการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ช.
๒. นายภาส ภาสสัตธา คณะทำงาน
ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาระบบบริหารจัดการ สำนักงาน ป.ป.ช.
๓. ผู้อำนวยการสำนักไต่สวนการทุจริตภาคการเมือง ๓ คณะทำงาน
(นายภูมิวัฒน์ รัตนผล) สำนักงาน ป.ป.ช.
๔. ผู้อำนวยการสำนักไต่สวนการทุจริตภาคการเมือง ๔ คณะทำงาน
(นายอดิศักดิ์ สาสนัส) สำนักงาน ป.ป.ช.
๕. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรระ เพียรสุภาพ คณะทำงาน
อาจารย์ประจำภาควิชาวิชาชีพวิศวกรรมโยธา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๖. นายมนู โชติเสน คณะทำงาน
ผู้อำนวยการส่วนเรื่องราร้องทุกข์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
๗. นางขวัญใจ กลิ่นขจาย คณะทำงาน
เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ช.
๘. นางศศิมา ราชานนท์ คณะทำงาน
นิติกรชำนาญการพิเศษ กรมบัญชีกลาง
๙. นายสมนึก ปราบนอก คณะทำงาน
วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ กรมโยธาธิการและผังเมือง
๑๐. ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ คณะทำงานและเลขานุการ
(นายธิตติ เมฆวนิชย์) สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๑. นายธเนศ ตระกูลสฤษดิ์ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๒. นายสราวดี เศรษฐกร คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๓. นายพงษ์พันธ์ โตสกุลไกร คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช.
๑๔. นายณัฐพล กลัษชนะ คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
เจ้าพนักงานป้องกันการทุจริตปฏิบัติการ สำนักงาน ป.ป.ช.

คำนำ

ปัญหาการทุจริตในประเทศไทย ได้ขยายตัวอย่างรวดเร็วไปในทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบบให้ประเทศต้องสูญเสียเงินงบประมาณจำนวนมากศาล ไปอยู่กับคนบางกลุ่มที่มีอำนาจ ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ ไม่ได้ได้รับการบริการสาธารณะหรือสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างที่ควรจะเป็น ต้องซื้อสินค้าราคาแพง สังคมขาดความรัก ความสามัคคี ต่างคนต่างเห็นประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก ซึ่งลำพังเพียงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทั้งหมด ดังนั้นจึงต้องอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนเข้ามาช่วยกันสอดส่อง เฝ้าระวังตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ภายใต้พื้นฐานว่าคนไทยทุกคนต้องมีส่วนรับผิดชอบดูแลอนาคตของประเทศไทย

การเฝ้าระวังตรวจสอบการทุจริต จำเป็นที่จะต้องมีองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเฝ้าระวังตรวจสอบเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถป้องกันการทุจริตได้อย่างสัมฤทธิ์ผล โดยชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐ ในชุดที่ ๑ นี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยราชการ ซึ่งได้ให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่กระจายอยู่ในทุกพื้นที่ ครอบคลุมทั่วประเทศ และมีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด แต่ทั้งนี้ ไม่ได้หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีแต่การทุจริต เพราะยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่โปร่งใสอีกมากมาย ที่พร้อมจะเป็นความหวังให้แก่ประชาชน

องค์ความรู้ที่ประชาชนควรรู้ประกอบด้วยสถานการณ์การทุจริต ผลกระทบจากการทุจริต การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต วิธีการสังเกต ตรวจสอบขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง การเงินการบัญชี และงานก่อสร้างในเบื้องต้น ที่ประชาชนสามารถมองเห็น หรือค้นพบ หรือตรวจสอบ ได้โดยง่าย ตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดี รวมทั้งวิธีการและช่องทางการร้องเรียนหากพบเห็นการทุจริต

การจัดทำชุดความรู้การเฝ้าระวังการทุจริตของหน่วยงานภาครัฐนี้ เป็นการดำเนินการตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๖๐) ยุทธศาสตร์ที่ ๕ เสริมสร้างองค์ความรู้ด้านการต่อต้านการทุจริต ให้กับบุคลากรทุกภาคส่วน โดยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนต่อไป

ที่ปรึกษา

๑. นายณรงค์ รัฐอมฤต	กรรมการ ป.ป.ช.
๒. นายสรรเสริญ พลเจียก	เลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๓. นายชัยรัตน์ ขนิษฐบุตร	รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.
๔. นายอุทิศ บัวศรี	ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ช.

บรรณาธิการ

นายธิตี เมฆมาวิชัย ผู้อำนวยการสำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ

กองบรรณาธิการ

๑. นายธเนศ ตระกูลสุทธิ	๒. นายสมพจน์ แพ่งประสิทธิ์
๓. นางสาวกัลยา สวนโพธิ์	๔. นายเฉลิมชัยวงศ์ บริรักษ์
๕. นายสรารุณี เศรษฐกร	๖. นายพงษ์พันธ์ ไตรสกุลไกร
๗. นายกาญจน์บัณฑิต สนนุช	๘. นายเทอดภูมิ ทัดสินพิมล
๙. นายภิญโญยศ ม่วงสมมุข	๑๐. นายณัฐพล กลัษชนะ
๑๑. นายธเนศวร์ มะแมน	๑๒. นายณัฐพงศ์ มณีจักร
๑๓. นางสาวอิสริยา ตี๋ปั่นวงศ์	๑๔. นางสาวจารุวรรณ แสนจันทร์
๑๕. นางสาวธิติมา บัวระพา	๑๖. นางสาวสุรินทร์ รุ่งเรือง
๑๗. นางสาวศศิวิมล เอกพันธ์	

สำนักป้องกันการทุจริตภาครัฐ

สำนักงาน ป.ป.ช.

๑๖๕/๑ ถนนพิษณุโลก เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๓๑๖๑ - ๕ ต่อ ๕๐๒, ๖๐๗, ๕๑๑, ๑๐๗

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๘๗๑๒

พิมพ์ครั้งที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

บริษัท ศรีอนันต์การพิมพ์ จำกัด

167/21-22 ถนนประชาธิปไตย บางขุนพรหม เขตพระนคร กรุงเทพฯ 10200

โทร. 0-2282-0514, 0-2281-9301, 081-645-0554 แฟกซ์ 0-2282-2996

E-mail : sriprinting@yahoo.com

“โกงแล้วไปโทษ”

สำนักงาน ป.ป.ช.

เลขที่ ๓๖๑ ถนนนนทบุรี ตำบลท่าทราย

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

หรือ ตู้ ปณ. ๑๐๐ เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

โทรศัพท์ : ๐ ๒๕๒๘ ๔๘๐๐ - ๔๙

www.nacc.go.th